

Z OBECNÍHO ÚŘADU

Usnesení z jednání zastupitelstva Obce Budišov ze dne 4. 5. 2006

Upravená verze z důvodů dodržení zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů

Vypuštěné údaje o soukromých osobách a přílohy jsou v plném znění k nahlédnutí oprávněným osobám (občané Budišova a vlastníci nemovitostí na budišovském katastru) na Obecním úřadě Budišov.

Zastupitelstvo obce:

bere na vědomí:

- pořádání XVII. Horácké rallye Třebíč ve dnech 14.–16. 9. 2006. Naši obcí povede objížďka
- stížnost na dlouhodobé neřešení chovu dobytka
- žádost o pracovní místa

schvaluje:

- žádost Obce Budišov o zařazení stavby „Kanalizace a ČOV Budišov“ do střednědobého investičního plánu Svazku VaK-svazek obcí se sídlem v Třebíči
- odkup části pozemku parc. č. 1563/3, ze kterého byl geometrickým plánem oddělen pozemek p. č. 1563/5 o výměře 49 m². Tento pozemek bude sloužit jako přístupová komunikace. Za tento pozemek zaplatí obec podle kupní smlouvy 735 Kč
- směnnou smlouvu mezi Obcí Budišov a p. Ing. Dřevem. Tato smlouva řeší přístup na pozemek p. Tomšíka. Směnná smlouva je bezúplatná.
- smlouvu o zřízení věcných břemen mezi Obcí Budišov a Ing. Dřevem a p. Tomšíkovou
- prodej pozemku p.č. 563/3 o výměře 13 m² v k.ú. Budišov. Cena pozemku 100 Kč/m²
- rozpočtové úpravy k 1. 5. 2006 dle přiloženého seznamu
- dodavatele na stavbu „Obecní byty II. etapa“. Stavbu provede TIPA a. s., Třebíč. Celková cena za stavbu 2 b.j. je 1 595 000 Kč. Dotace z ministerstva pro místní rozvoj je 1 100 000 Kč. Byty budou dokončeny do 31. 7. 2006
- vlastní zdroje 415 000 Kč na výstavbu 2 b. j. 1. etapa. Tyto peníze jsou čerpány z návratné fin. výpomoci na opravy, modernizaci a rozšíření bytového fondu z roku 2000 na opravu bytového fondu.
- žádost o přidělení bytu v DPS
- zprávu o výsledku přezkoumání hospodaření obce za rok 2005
- závěrečný účet Obce Budišov za rok 2005
- obecně závaznou vyhlášku č. 1/2006 o systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních a stavebních odpadů
- opatření č. 1/2006 Pravidla pro úhradu nákladů za svoz a zneškodňování odpadů
- domovní řád v domě s pečovatelskou službou a ceník úhrad za pečovatelskou službu
- příspěvek 1500 Kč na činnost svazu žen – akce čarodějnice – ceny pro děti
- příspěvek na údržbu travnatého hřiště pro Sokol Budišov ve výši 50 000 Kč
- účetní uzávěrku a hospodaření T. S. Budišov za rok 2005 – dosažený obrat 7 mil. Kč, zisk 80 tisíc Kč
- smlouvu o budoucí smlouvě kupní mezi Obcí Budišov a p. Tomšíkovou ukládá:

- seznámit p. Tůmu se závěry učiněnými na základě jeho stížnosti, odpovídá: starosta, Ing. Šedivá, termín: do 10. 5. 2006
- zpracovat přehled poskytnutých příspěvků na činnost jednotlivým organizacím v Budišově za poslední dva roky, odpovídá: p. Piňos, termín: do příští schůze zastupitelstva

Cestovní doklady nově

Od 1.9.2006 nabývá účinnosti nový zákon o cestovních dokladech.

Od tohoto data budou cestovní doklady obsahovat biometrické prvky a digitálně zpracované fotografie. Nové doklady bude vydávat pouze Městský úřad Třebíč.

Poplatky za vydání cestovního pasu se strojově čitelnými údaji a s nosičem dat 600 Kč

- občanům starším 5 let a mladším 15 let 100 Kč

vydání cestovního pasu bez strojově čitelných údajů 1500 Kč

- občanům mladším 5 let 50 Kč

- občanům starším 5 let a mladším 15 let 1000 Kč

žádost o vydání cestovního pasu dle současné právní úpravy lze podat nejpozději do 15. 8. 2006

Přezkoumání hospodaření obce za rok 2005

Ze zprávy o přezkoumání hospodaření provedeného pracovníky oddělení přezkoumání hospodaření obcí odboru kontroly Krajského úřadu kraje Vysočina vyplývají pro naši obec následující závěry:

Při přezkoumání hospodaření obce Budišov za rok 2005 nebyly zjištěny chyby a nedostatky.

Vybrané ukazatele hospodaření obce:

a) podíl pohledávek na rozpočtu obce	1,07 %
b) podíl závazků na rozpočtu obce	6,00 %
c) podíl zastaveného majetku na celkovém majetku obce	7,51 %
d) ukazatel dluhové služby	8,20 %

Pozn.: Odbor kontroly zahajuje vytýkáci řízení u podílu zastaveného majetku a ukazatele dluhové služby (c a d), pokud překročí 25 %. Naše obec je mezi těmi, které mají tato kritéria pod 10 %. Je to pro Budišov velice dobrá zpráva.

Koncept územního plánu obce

V pondělí 5. června 2006 proběhlo na obecním úřadě veřejné projednání konceptu územního plánu obce. Občané a právnické osoby měli již předtím celý měsíc na nahlédnutí do této územní dokumentace a poté ještě další necelý měsíc (předpokládáme, že zpravodaj vychází na konci června) Zároveň v této době měli možnost podávat námítky podle vyhlášky Městského úřadu Třebíč uveřejněné na úřední desce. Na tyto námítky ještě zbývá čas do 5. července. Po tomto datu se již nebude k námítkám přihlížet. Ještě je možné si rozhodující část dokumentace prohlédnout na úřední desce v internetových stránkách obce www.oubudisov.cz.

Voda pro hřbitov

Nedostatek vody na budišovském hřbitově muselo řešit obecní zastupitelstvo, 8metrová studna na novém hřbitově nedokázala pokrýt potřebu vody na zalévání hrobů. Obec za 30 000 Kč vybudovala novou vodovodní přípojku a 11metrový vrt, který podle vyjádření odborné firmy studni pomůže natolik, že by mělo být vody dostatek.

ZPRÁVY

Na kříž s ním

V sobotu 25. března, po mši sv., se budišovským farníkům představil soubor Kytaráci a Orel, jednota Dolní Bojanovice s představením Na kříž s ním. Již ze samotného názvu bylo patrné, do kterého období života Ježíše Krista hra spadá.

Příběh začíná křtem Ježíše od Jana v řece Jordánu, zahrnuje následování Ježíše učedníky, kteří byli svědky zázraku uzdravení slepého, setkání s Máří Magdalenou a zázračný rybolov. Děj vrcholí vjezdem Ježíše do Jeruzaléma na Květnou neděli, poslední večeří Páně a zradou Jidáše v Getsemanské zahradě.

Po zatčení Ježíše dochází k setkání s bezradností Piláta Pontského, ukřižování a smrti Ježíše Krista. Radostné vzkříšení je poselstvím naděje.

Dialogy herců provází hudba a reprodukované slovo, které dávají hře širší rozměr, ke kterému přispívá i procházení herců mezi diváky v kostele. Diváky zaujala i bohatá kostýmní výprava, to vše umocněno nasvětlením jednotlivých aktérů hry.

Po skončení hry poděkoval P. Václav Novák všem účinkujícím za silný zážitek, který byl předzvěstí blížícího se velikonočního období. Vedoucí souboru byl překvapen velkou účastí diváků a na závěr popřál všem radostné Svátky velikonoční.

Pašije z Popelky Nazaretské

Místo nedělní křížové cesty zněly 26. března ve 14.00 hod budišovským kostelem verše Václava Renče. V komorně laděném představení přednesla sestra Maxmiliána ze Znojma-Hradiště pašijovou část básnické skladby Popelka Nazaretská od Václava Renče. Jednoduchá dekorace sestávající se ze svázaného červeného a bílého šátku umocňovala napětí textu, jemuž vévodil vztah matky a syna z pohledu Panny Marie. Text prolínal zpěv za doprovodu kytary sestry Kristýny. Silný zážitek provázelo v kostele naprosté ticho a u některých z posluchačů se v očích objevily i slzy. Po závěrečném potlesku si všichni v sobě odnášeli z kostela světylko, které hrálo.

Sestra Maxmiliána a sestra Kristýna

Povodeň v Budišově

Přestože naše obec leží na rozvodí řek Jihlavy a Oslavy, dorazila velká voda 29. března 2006 i k nám. Proud vody valící se z rybníků nad zámkem se neprodral přes letitou kanalizaci a z našeho zámku se znovu stala vodní tvrz. Místostarosta Piňos spolu s Markem Pavlíčkem (TS Budišov) začali shánět pomoc, neboť hrozilo vniknutí vody do zámku i zaplavení zahradnictví. Snaha budišovských hasičů byla sice kompenzována mohutným proudem přitékajícího živlu, přečerpávání vody do blízkých vpustí však přece jen podstatně zpomalilo hrozivý vzestup hladiny. Naštěstí si kanalizace v noci vzpomněla, k čemu byla vytvořena, a uvolnila své cesty pro odtok přemíry tekutiny.

Skořápkovník 2006

„Holky, viděly jste v televizi skořápkovník?“, tak tahle slova padla, když jsme se po loňských Velikonocích sešly k přípravě čarodějnic. No, a hned jsme se domluvily, že by nebylo marné mít příští rok v Budišově skořápkovník také.

Několik nadšenců z našich řad po celý rok poctivě sbíralo vyfouknutá vejce. S menšími (to když někdo zapomněl vejce vyfouknout), či většími (to když se někomu podařilo celé plato vyfouknutých vajec rozbit) potížemi jsme nasbíraly 828 vaječných skořápek.

Na tom televizním skořápkovníku jich viselo přes 4000, takže rekord jsme nepokořili, ale na začátek dobré, ne? Příští rok se určitě polepšíme, protože už teď se naše zásoby pomalu zvětšují.

Budišovský skořápkovník byl slavnostně postaven 11. dubna. Velikou pomocí pro nás byla spolupráce s obecním úřadem a mateřskou školou. Po Velikonocích jsme měly v plánu ho zbourat, ale 4 týdny jsme ho ušetřily, protože nám krásně obrazil.

Na závěr bychom chtěly poprosit všechny naše členky, a nejenom je, aby sbíraly vyfouknutá vejce a přispěly tak k možnému vytvoření rekordu pro příští rok.

ČSŽ a jejich příznivci

Brigáda na hřišti

Junák Budišov pod záštitou obce podnikl v sobotu 22. dubna brigádu, která kromě obvyklé práce v lese byla nasměrována i k přípravě prostoru pro vybudování dětského hřiště a plochy pro petanque.

Zmoklé čarodějnice

Letošnímu sletu čarodějnic počasí nepřálo. Od dopoledních hodin drobně pršelo a o moc nescházelo, aby divé ženy Pod Hrázku vůbec přiletěly–přijely.

Po osmnácté hodině se asi patnáct žen a dívek začalo slétat před Toufarovu garáž, kde si dělaly poslední úpravy na své róbě. Při následné jízdě Budišovem je provázelo napětí, jestli je Pod Hrázkou bude vůbec někdo čekat. Čekal. Bylo to sice menší množství lidí, než předcházející roky, ale i tak bylo okolí parketu plné. Čekaly je i malé čarodějnice – následovnice, které zde měly svůj program o hodinu dříve.

Děšť – neděšť, rej čarodějnic nastal i letos. Během vtipných scének měla odborná porota a diváci co dělat, aby si uprostřed té změti hadrů a vlajících doplňků našli tu svojí miss. Snad

všichni se těšili na prezentovanou promenádu v plavkách. Došlo k ní. Jednotlivé čarodějnice vstupovaly ladným krokem na parket nesoouc při tom plavky na ramínku.

Při vyhlášení miss byli mokří snad všichni, ale zima zde cítit nebyla. Snad to způsobil výborný program, či čarodějnický guláš, nebo grog a u čarodějnic to byl hřejivý pocit, že všechna ta námaha s přípravami byla k něčemu.

Budišovská hasičská zbrojnice

Den otevřených dveří 7. 5. 2006

NaBuKo 2006

Zatímco v Itálii odstartovalo Giro a v Rakousku se chystal start Course de la Paix, u budišovské restaurace Sport se v pondělí 8. května 2006 chystali méně ambiciózní, avšak více zapálení cyklisté k absolvování 3. ročníku záslužné cykloturistické akce.

A nejen tam. Startovalo se v NÁměšti, BUDIŠOVĚ a KONĚŠINĚ a organizace se ujaly místní organizace KDU-ČSL. Počasí nemělo chybu, takže se většina účastníků spokojeně sešla k závěrečné tombole. Leadrem ve žlutém byl i letos třebičský senátor Ing. Pavel Janata, na rozdíl od loňského ročníku se objevil i v cíli. Nejmladší účastnice jej vylosovala jako prvního výherce v tombole, což musela být náhoda, třebaže do voleb již mnoho dní nezbyvalo. Značení budišovských tras (práce Jiřího Švaříčka) bylo vyhodnoceno coby nejlepší.

Vernisáž kreseb: inspirace arabskými zeměmi

Základní škola Budišov ve spolupráci se Společností česko-arabskou (SČA) Brno a pod osobní záštitou místostarosty Petra Piňose uspořádaly koncem května vernisáž kreseb žáků ZŠ na poetické téma Země s vůní skořice a vanilky. Vybrané práce s motivy, ovlivněnými krajinou i životem v Orientu, byly pro veřejnost vystaveny v obřadní síni Obecního úřadu. Tomu ale předcházely školní aktivity, kdy se děti, pardon – žáci, museli prostřednictvím svých učitelů seznámit s tímto exotickým prostředím, poznat tamní kulturu, ráz krajiny, flóry i fauny, aby třeba nenakreslili obrázek velblouda dvouhrbého, kteří se vyskytují až v Mongolsku, nebo snad rozkvetlou louku, která je teď vidět v okolí Budišova (kde by se taková šťavnatá zeleň vyskytovala v těch vyprahlých pouštních oblastech - ale zase tam, na rozdíl od Budišova, mají naftu!)

Předseda brněnské pobočky SČA měl v úmyslu přivést brněnské studenty Abdulattihho a Ašura z Libye, kteří už v ZŠ byli na Arabském dnu a kteří by tam zahráli pravou arabskou hudbu. Bohužel na poslední chvíli ze studijních důvodů odřekli – jsou to holt nespolehliví Arabové. Zde jsme se řídili arabským příslovím, kterému budete jistě správně rozumět: „Šakali vyjí, ale karavana jde dál“. Nenechali jsme se tím tedy vyvézt z „beduínského klidu“ a ZŠ operativně připravila jiný kulturní pořad: Nacvičili taneční scénku na orientální hudbu s břišními tanečnicemi i bojovou scénku s holemi. Recitace arabské poezie dotvořila krásný rámec výstavy.

Arabská hudba

Hudbo, ty něžná krasavice,

Tóny jsou tvoje služebnice.

Oddaně slouží svojí paní,

Od svítání až do smrákání.

Bubínky, loutna, světlo svíce,

To tančí břišní tanečnice...

Otevřeš brány lidských srdcí, co zdají se být kamenná.

Rozprostřeš něhu jak velkou poušť. Pohladíš. Léčíš srdce zraněná.

Krásnou akci zasvěceně moderovala paní učitelka Smrčková, která vysvětlila jednotlivé kategorie i malířské techniky, pochvalně řečnili pan místostarosta Piňos i pan ředitel ZŠ Konečný a vše to fotil pan Karel Pavlíček. Zdá si mi, že jsme zvolili dobré i zajímavé výchovně-vzdělávací aktivity pro mladou generaci. Na rozdíl od loňské černobílé Afriky to ve výstavní síni hýřilo barvami Orientu, obrazy voněly po vanilce a písku Sahary a účast dětí i rodičů byla tak velká, že jich hodně stálo i v chodbě. A obrázky? Nejrůznější malířské techniky, včetně nalepovaných písků a vystřihovaných písků svědčily o velké fantazii a trpělivosti výtvarníků.

Byla to soutěž, které se mohli zúčastnit všichni žáci ZŠ, kteří si pak jako drobnou odměnu vybrali z dáreků, které byly zakoupeny v egyptské prodejně Faraon v Brně. A dne 3. 6. 2006 poveze autobus žáky ZŠ na Den Afriky v Zoo Brno (platí brněnská pobočka Společnosti přátel Afriky). Poděkování patří všem organizátorům této výchovně-vzdělávací akce i místní kavárně a cukrárně U Lei za sladké sponzorské dary.

Výstava kreseb volně navazovala na úspěšný celodenní Arabský den, konaný na ZŠ v roce 2005. Vybrané práce budou po skončení výstavy zaslány do Prahy na celostátní přehlídku kreseb dětí ze základních škol z celé ČR. Věřím, že i do Budišova nějaká cena z této soutěže doputuje...

A na závěr ještě jedno arabské moudro: „Neúspěchy a křivdy do písku napiš. Dobré věci do mramoru vytesej.“ Nemám po ruce mramor, tak to napíší do Budišovského zpravodaje, který považuji, díky širokému záběru i hodnotou přinášených informací, za živou kroniku obce. Myslím, že pro tuto, již druhou vernisáž dětí, to „dobré“ platí mnohonásobně...

Za organizátory akce

Ing. Rostislav Tesař, Předseda Společnosti česko-arabské, Brno

Den muzeí

Letošní již 7. ročník Dne muzeí proběhl na budišovském zámku 20. 5. opět za hojně účasti návštěvníků, kteří přišli ocenit výkony průvodců – žáků ZŠ Budišov.

Průvodci byli za velmi pěkně odvedenou práci odměněni nejen pochvalnými zápisy v návštěvní knize, drobným dárečkem, ale také výletem do expozice MZM v Brně, do akvária se žraloky, perutýnem a dalšími exotickými rybami. Vše vyvrcholilo návštěvou brněnské zoo.

Myslím, že jsme byli spokojeni – všichni.

Sedící zleva:

Miroslav Rybníček, Aneta Nováčková, Veronika Pavelová, Simona Mejzlíková, Kristýna Robotková, Dana Jašková, Romana Chybová, Lucie Doležalová, Veronika Mrňová a Sylva Roubínková

Stojící zleva:

Šárka Švihálková, Jana Pavlíčková, Lenka Kubínová, Jana Cabejšková, Denis Jindra, Drahomíra Maloušková, Marcela Karasová, Petra Vítová, Pavla Stará, Marie Krátká, Barbora Pavlatovská a Marie Chromá

Jana Pavlíčková

Setkání chrámových sborů v Třebíči

Na dvoře Katolického gymnázia Třebíč se v sobotu 27. května 2006 uskutečnilo celodenní setkání chrámových sborů, kterého se zúčastnila i schola budišovského kostela. Dalšími účastníky byli Rosa Rokytnice nad Rokytnou, Plamínky Náměšť nad Oslavou, sbor Hrotovice, Jas – Janova společnost, Citharoedi Budeč, schola Blížkovice, schola Kdousov, Musica animata Humeris, Svatomartinský chrámový sbor, schola Jejkov, Notissima, Musica animata a jako hosté AVE – Sdružení nevidomých.

Dá se říci, že se naši zpěváci při svém prvním pódiovém vystoupení neztratili a sklidili zasloužený potlesk i uznání odborníků.

Schola Budišov

Cesta do pohádky

Budišovští ochotníci spolu s mateřskou školou v neděli 28. května mezi 15. a 16. hodinou připravili pro děti zábavnou soutěž s názvem Pojd'te s námi do pohádky.

V blátivém terénu to bylo poněkud obtížnější, ale protože se počasí po předchozím vytrvalém dešti přece jen umoudřilo, putovalo zámeckým parkem na šest desítek dětí. Organizátorům patří dík za to, že ani letos a ani před volbami nezapomněli na Den dětí.

Výsledky činnosti Správy úložišť radioaktivních odpadů (dále SÚRAO) v letech 2003 – 2005 na šesti lokalitách považovaných za vhodné pro vybudování trvalého jaderného úložiště byly počátkem roku 2006 shrnuty do *Závěrečné zprávy II. etapy prací*, jež se skládá z materiálů nazvaných *Geologie* a *Předběžná studie proveditelnosti*.

V každé ze šesti lokalit došlo na základě rešerši a výsledků leteckých průzkumů ke zúžení a vymezení území, o které by SÚRAO mělo zájem. Výsledky pro Budišov jsou k nahlédnutí na stránce:

http://proe.cz/cd_surao/index.php?Lang=CS&c=c_budisov_studie

a je to vysoce inspirující čtení, jež doporučujeme pozornosti nejširší veřejnosti.

Z téhož zdroje jsme získali mapku, z níž vyplývá, že pokud by k výstavbě úložiště došlo na území lokality Budišov, hlubinná část by mohla být situována buď v katastru obcí Hodov, Oslavička a Rohy – označeno číslem římská I, nebo Rudíkov a Nárameč – římská II. Povrchový areál je plánován tak, aby přiléhal přímo k stávající silnici a železniční trati a měl by tedy být umístěn v bezprostřední blízkosti obce Budišov. Existují opět dvě varianty, na mapce jsou označeny písmeny A a B.

Podle původního harmonogramu měly již nyní na všech šesti lokalitách probíhat průzkumné geologické práce včetně hlubinných vrtů. Protože odpor občanů a místních samospráv byl větší, než SÚRAO čekalo, byly práce odloženy až na léta 2009–12. Hovoří se o tom, že proběhnou pouze na jedné nebo dvou lokalitách. SÚRAO nechce prozradit, kterou lokalitu považuje za nejperspektivnější, nicméně je jasné, že ve hře budou kromě geologie i jiné faktory, především postoj obcí (pan ředitel Duda neoficiálně prohlásil, že si neumí představit hlubinný průzkum v místě, kde by s ním obec nesouhlasila). Dana Drábová ze Státního úřadu pro jadernou bezpečnost zase připustila možnost vývozu odpadu do Ruska. Zda jsou tato prohlášení míněna vážně nebo jsou pouze součástí informační mlhy, již jsme si v minulosti užili dost, není zatím zřejmé. Ve prospěch bezjaderné budoucnosti Budišova hovoří výsledky obecních referend i strategie obce, zakotvená v právě projednávaném územním plánu, jenž je postaven na zcela jiných prioritách (rozvoj turismu a drobného podnikání).

Jiří Horák

Volby v Budišově

Ani nám se ve dnech 2. a 3. června 2006 nevyhnuły volby, v Budišově však dopadly úplně jinak, než v celém Česku. Ta volební plichta je dostatečně známa, proto zde budou jen výsledky za Budišov a náš mikroregion.

Budišov:

Z celkového počtu 931 voličů jich přišlo 624, tj. 67,02 %. Platných hlasů bylo 623.

č.	strana	hlasy	v %
10	Česká strana sociálně demokratická	293	47,03
9	Občanská demokratická strana	118	18,94
24	Křesťanská demokratická unie-Čs. strana lidová	96	15,40
20	Komunistická strana Čech a Moravy	75	12,03
18	Strana zelených	19	3,04
11	SNK Evropští demokraté	9	1,44
1	Strana zdravého rozumu	3	0,48
14	Pravý Blok	3	0,48
15	4 VIZE-www.4vize.cz	2	0,32
6	NEZÁVISLÍ	1	0,16
8	Koruna Česká (monarch.strana)	1	0,16
17	Moravané	1	0,16
25	NEZ.DEMOKRATÉ (předseda V. Železný)	1	0,16
26	STRANA ROVNOST ŠANCÍ	1	0,16
3	Balbinova poetická strana	0	0,00
5	Právo a Spravedlnost	0	0,00
12	Unie svobody-Demokratická unie	0	0,00
21	Koalice pro Českou republiku	0	0,00
22	Národní strana	0	0,00

Horácko-ekologický mikroregion:

obec	účast%	hlasy	10	%	9	%	20	%	24	%	18	%	11	%
Budišov	67,02	623	293	47,03	118	18,93	75	12,03	96	15,40	19	3,04	9	1,44
Čikov	72,73	128	42	32,81	31	24,21	24	18,75	13	10,15	11	8,59	3	2,34
Číměř	77,25	129	54	41,86	19	14,72	19	14,72	32	24,80	0	0,00	0	0,00
Dalešice	66,28	282	90	31,91	38	13,47	70	24,82	68	24,11	7	2,48	2	0,70
Hodov	72,84	176	74	42,04	27	15,34	13	7,38	49	27,84	6	3,40	2	1,13
Hroznařín	64,56	51	17	33,33	12	23,52	2	3,92	15	29,41	1	1,96	2	3,92
Kamenná	80,10	152	56	36,84	51	33,55	20	13,15	10	6,57	6	3,94	3	1,97
Kojatín	80,36	45	17	37,77	10	22,22	6	13,33	6	13,33	3	6,66	0	0,00
Koněšín	64,66	245	94	38,36	52	21,22	38	15,51	46	18,77	9	3,67	0	0,00
Kozlany	63,64	63	22	34,92	19	30,15	5	7,93	9	14,28	1	1,58	2	3,17
Kramolín	69,15	65	20	30,76	16	24,61	11	16,92	17	26,15	0	0,00	0	0,00
Nárameč	68,03	200	92	46,00	24	12,00	23	11,50	39	19,50	6	3,00	5	2,50
Okarec	68,93	70	30	42,85	22	31,42	7	10,00	5	7,14	3	4,28	0	0,00
Oslavička	71,25	57	27	47,36	4	7,01	12	21,05	12	21,05	2	3,50	0	0,00
Pozďatín	72,00	108	48	44,44	18	16,66	24	22,22	11	10,18	1	0,92	1	0,92
Přeckov	91,12	48	12	25,00	6	12,50	3	6,25	19	39,58	1	2,08	7	14,58
Pyšel	64,62	232	79	34,05	36	15,52	35	15,09	64	27,59	6	2,59	5	2,16
Rohy	78,50	84	43	51,19	9	10,71	12	14,28	7	8,33	5	5,95	6	7,14
Rudíkov	65,20	326	115	35,27	99	30,36	48	14,72	33	10,12	10	3,06	10	3,06
Slavičky	69,66	121	47	38,84	25	20,66	12	9,91	13	10,74	3	2,47	11	9,09
Smrk	66,51	141	62	43,97	34	24,11	24	17,02	14	9,92	4	2,83	0	0,00
Stropešín	60,82	59	16	27,11	13	22,03	19	32,20	8	13,55	1	1,69	0	0,00
Studenec	67,11	300	77	25,66	62	20,66	75	25,00	50	16,66	14	4,66	3	1,00
Studnice	64,17	77	31	40,25	17	22,07	7	9,09	16	20,77	3	3,89	0	0,00
Tasov	64,61	314	126	40,12	69	21,97	39	12,42	47	14,96	13	4,14	10	3,18
Trebenice	70,20	245	107	43,67	33	13,46	36	14,69	38	15,51	7	2,85	4	1,63
Tresov	70,37	57	14	24,56	16	28,07	15	26,31	8	14,03	2	3,50	1	1,75
Trnava	67,42	329	100	30,39	63	19,14	57	17,32	70	21,27	8	2,43	3	0,91
Valdíkov	69,74	53	18	33,96	8	15,09	10	18,86	7	13,20	4	7,54	6	11,32
Vladislav	70,13	684	245	35,82	122	17,84	191	27,92	60	8,77	13	1,90	9	1,31
Vlčatín	71,55	83	33	39,75	14	16,86	5	6,02	20	24,09	5	6,02	2	2,40
Zahrádka	74,77	80	26	32,50	20	25,00	13	16,25	16	20,00	3	3,75	1	1,25
Horácko	68,21	5627	2127	37,80	1107	19,67	950	16,88	918	16,31	177	3,15	107	1,90

Stavba dětského hřiště u školy zahájena

Ve čtvrtek 8. června 2006 se Budišov dočkal. Dětské hřiště u základní školy je již ve výstavbě. V příjemném prostředí kromě pískoviště vzniknou houpačky, prolézačky s řetězy, lany a skluzavkou. Děti najdou útočiště i v přirozené prolézačce z křovin a budou moci využívat i hřiště na petanque, které zde vznikne ve spolupráci s Junákem.

V areálu se počítá i se zastřešeným prostorem pro školu v přírodě.

Toto hřiště budou moci s výhodou používat občané východní části obce a také návštěvníci Budišova, ubytovaní v zámku, ve kterém vznikne školící středisko včetně hotelu a ubytovny.

Ani obyvatelé západní části naší obce nepřijdou zkrátka. Obecní zastupitelstvo má v úmyslu přebudovat dětské hřiště u cukrárny a počítá se i s doplněním dětského koutku u parketu Pod Hrázkou.

Z HISTORIE

Ročník 1921 – I. třída 1927–28

Fotografii zapůjčila paní Božena Audyová, roz. Pavlíčková

První řada, sedící zleva:

František Škarek; Ferdinand Dokulil; Bohuslav Nejedlý; Alois Bačák; Stanislav Kazda;
Zdeněk Šlesinger; ?; Antonín Cabejšek; Adolf Novotný a ?

Druhá řada, sedící zleva:

Albína Bednářová, prov. Horká; Marie Švecová, prov. Bádalová; Marie Janoušková, prov.
Kotačková; M. Ondráčková; Františka Vrbová, prov. Suchánková; ? a Anežka Mityšková
ze Studnic

Třetí řada, stojící zleva:

Jaroslav Nejedlý; Marie Krátká; Marie Krčálová, prov. Kuchtíková; Marie Toufarová, prov.
Kazdová; Milada Jefábková, prov. Šťastná; Anežka Pacalová, prov. Schäferová; ?;
Božena Pavlíčková, prov. Audyová; Albína Součková, prov. Šlesingrová; František
Nováček ze Studnic a ?

Čtvrtá řada, stojící zleva:

Antonín Dvořák; Bohuslav Nováček; Ladislav Vrška; Anna Doležalová; Marie Rychlá;
Bohumila Zezulová; Květoslava Syrová, prov. Bačáková; Růžena Svitáčková, prov.
Borůvková; Ondráčková; Ondráčková, dvojčata ze Studnic; Libuše Pospíšilová a František
Honz, řídící učitel

Pátá řada, stojící zleva:

František Nováček; Antonín Zejda; Jaroslav Železný; Karel Křivý; ? a ?

Za otazníky může být skryto některé z těchto jmen ročníku 1921, která zůstala nepoznána:

Vladimír Votoupal ze Studnic; Josef Horký ze Studnic; Karel Hort z Rejdůvně; Svoboda (Achcenyt) z Kundelova; Eduard Vikart; Stanislav Pospíšil; Božena Davidová, prov. Tesařová; Jindřich Rybniček; Antonín Mrňa z Doubravy; Irena Böhmová, prov. Buchtová; Josefa Maria Hehenstein z budišovského zámku a Milada Andrlová, prov. Janštová

Touto cestou děkujeme spolužákům Marii Kazdové a Aloisi Bačákovi, kteří se dokázali téměř po osmdesáti letech znovu vrátit do školní lavice.

Sekyra je za dva zlatý a topůrko za tolar...

V tomto výňatku lidové písně jsou uvedeny dvě peněžní hodnoty, které se již nepoužívají a dnes jsou prakticky neznámé. Týká se to i dalších peněžních hodnot a plošných měř. Vzhledem k tomu, že měření zasahuje téměř do všech vědních oborů a je prakticky staré jako lidstvo samo, není od věci se vrátit do nedávné historie, a třebaže je starých měř velké množství a jejich definice byly často nedokonalé, pokusme se nahlédnout do této zajímavé oblasti našeho života.

Zavedení jednotných měř a vah bylo uskutečněno v různých státech v poměrně nedávné době. Výjimkou je Anglie, kde byla jednotnost měř a vah zavedena již v roce 1215. Na území bývalého Rakouska byl v průběhu posledních tří století několikrát učiněn pokus o sjednocení měř a vah, k úplnému sjednocení nedošlo.

Zásadní obrat ke zlepšení pořádku v mírách a váhách a jednotnosti v nich nastal v roce 1871, kdy byl vydán zákon o mírách a váhách, který stanovil za základ měřicích jednotek metrický systém. Tento zákon platil prakticky až do roku 1962.

Stará peněžní hodnota

Někdy kolem roku 970 začal kníže Boleslav I. razit první stříbrné denáry a okolo roku 1220 stříbrné brakteáty Přemysl Otakar I. Ve 13. stol byl krejcar původně stříbrná mince. Jako drobná mince platila, v různých proměnách, až do nástupu koruny v r. 1892. Do 18. stol. krejcar poklesl se stříbrné na měděnou ražbu. V lidovém pojetí platil krejcar před r. 1892 za nejnižší peněžní hodnotu.

Nejznámější českou minci pražský groš začal razit v roce 1300 český král Václav II. Z jedné pražské hřivny o váze 253,14 gramů se razilo 60 grošů. Pražský groš se stal na několik století uznávaným mezinárodním platidlem. Za vlády Jana Lucemburského se razily zlaté florény a zlaté dukáty v době Karla IV. Ve 20. letech 16. století vyžadoval trh vyšší hodnoty, než byly pražské groše, a protože na ražbu zlatých mincí nebyl k dispozici dostatek zlata, začaly se v Jáchymově razit velké stříbrné mince zvané tolarý.

Za císařovny Marie Terezie byla v českých zemích zavedena konvenční měna. Zlatý dukát se dělil na krejcarey. Roku 1747 se 10 stříbrných tolarů rovnalo 20 zlatým dukátům. V roce 1760 byla v důsledku špatného stavu hospodářství po válkách o habsburské dědictví zavedena drobná měděná mince (grešle, fenik).

V roce 1856 byla zavedena rakouská měna s měnovou jednotkou „zlatý“. V roce 1892 došlo k další změně, byla zavedena korunová měna. Rakouská a korunová měna se

vyměňovaly v poměru 1 : 2. Její podstatou bylo, že se 1 zlatý měnil za 2 koruny a 1 koruna měla 100 haléřů. Koruna byla stříbrná a do oběhu se také vydaly dvacetí- a desetihaléře, niklové a bronzové dvouhaléře a halíř. Z výměny bankovky v hodnotě 5 zlatých za 10 korun se vyvinul výraz „pětka“ pro desetikorunu.

V roce 1919 se oddělila měna nového československého státu od inflační, válkou znehodnocené měny okolkováním a vznikla koruna československá.

Porovnání a převod starých měř

Měření hmotnosti

cent (Vídeňský) = 61,7225 kg = 6 kamenů (cent někde uváděn 63 kg)

kámen = 10,287 kg = 1/6 centu

feník = 1,096 g = 1/231 hřivny

hřivna = 253,17 g = 231 feniků

česká hřivna (11. stol.) = 210 g

kventlík = 4,375 g

lot vídeňský = 17,5 g

libra česká = 214,4 g, libra vídeňská = 560,06 g, libra moravská = 560 g

a libra slezská = 529,8 g

Měření objemu

máz český = 1,415 litru = 1/40 vědra pražského = 2 pinty

holba = 1,91 litru

máz moravský = 1,07 litru

věrtel = 23,34 litru

žejdlík = a) 477,6 ml = 1/4 pinty

b) 353,78 ml

Měření množství

kopa = 60 ks = 4 mandele = 5 tuctů

mandel = 15 ks = 1/4 kopy = 5 vrhů

pár = 2 ks

vrh = 3 ks = 1/5 mandele = 1/4 tuctu

tucet = 12 ks, veletucet = 144 ks

Bečka byla stará česká míra počítána na 70 až 100 litrů. Na bečky se obchodovalo především se solí, ale i sypkými látkami nebo kapalinami jako pivo nebo víno.

Měření délky

palec rakouský = 2,634 cm = 1/4 pěsti = 12 čárek

pěšť = 10,536 cm = 1/3 stopy = 4 palce

loket český = 29,14 cm, loket pražský = 59,76 cm = 3 pídě

hon = 125,5 m

míle česká = 7,53 km

sáh = 1,896 m = 6 stop, sáh staročeský = 1,793 m

stopa = 31,61 cm, stopa česká 29,64 cm a stopa moravská 29,59 cm

Měření obsahu

jitro katastrální = 0,5754 ha = 1/32 lánu = 2 korce

jitro pasovské = 0,3411 ha a jitro staročeské = 0,3150 ha
 korec (strych) = 0,2877 ha = 1/2 jitra katastrálního = 1/5 měrice
 lán Hájkův = 18,8 ha, lán pasovský = 17,73 ha, lán selský = 18,62 ha, lán kněžský =
 25,61 ha a lán rabinský = 35,95 ha
 měrice = 0,1918 ha = 2/3 korce

Tabulka převodu starých plošných měř

plošná míra	hektar ha	ar a	metr m ²	měrice	korec (strych)	jitro	čtver. sáh
1 hektar	1	100	10.000	5,2132	3,4755	1,7377	2700,36
1 ar	0,01	1	100	0,0521	0,0348	0,01738	27,803
1 m ²	0,0001	0,01	1	–	–	–	0,2780
1 měrice	0,1918	19,18	1918	1	2/3	1/3	533 1/3
1 korec	0,2877	28,77	2877	1 1/2	1	1/2	800
1 jittro	0,5754	57,54	5754	3	2	2	1600
1 sáh	–	–	3,596	–	–	–	1
1 stopa	–	0150	0,0999	–	–	–	1/36
1 akr	–	40,47	–	–	–	–	–

Cihelny v Tasově a Trnavě

Tasovská (přestavěná) cihelna

Bývalá panská, později Malachova cihelna se nacházela v místech zvaných „Cihelna“ směrem od Tasova k Jabloňovu. Stála v malebném údolí potůčka tekoucího od obce Ruda a před Tasovem vlévajícího se do potoka Polomína.

Před r. 1925 patřila cihelna budišovskému velkostatku barona Baratty Dragono, správce a vedoucího cihláře zde dělal Josef Holubář. Vyráběly se zde nepálené cihly zvané truple. V r. 1925 velkostatek cihelnu prodal Josefu Malachovi, který postavil pec se 4 tunely na 24 000 ks cihel. Výroba cihel byla ruční, jíl (materiál na jejich výrobu) se ručně vkládal do forem a před pálením se cihly dávaly na usušení do tzv. sušáků (sušáren cihel). V peci se pak vypalovaly 3 dny a noci. Firma prosperovala, neboť cihly byly kvalitní a cihelna poskytovala zaměstnání řadě občanů z Tasova.

Před druhou světovou válkou pořídil Josef Malach novější typ parního stroje a výroba byla z velké části strojní. V r. 1939 došlo ke stavbě moderní kruhové pece. V r. 1942 byla však tasovská cihelna protektorátními úřady zrušena, výroba cihel zakázána a provoz cihelny nebyl již nikdy obnoven.

V padesátých letech 20. stol. došlo ke znárodnění a následnému přiřazení cihelny k zemědělskému družstvu, které její provozní budovy zbořilo. Zachováno zůstalo pouze obytné stavení, které bylo do dnešní podoby přestavěno v r. 1949. Dnes slouží jako rekreační chalupa potomkům rodiny Malachovy.

Trnavská (přestavěná) cihelna

Pozůstatky další cihelny se nacházejí na cestě (modře značené turistické stezce) od Trnavy směrem k Ptáčovu. Tuto cihelnu založil pan Sedlák v r. 1880. Cihly se zde pálily v tzv. šachtové peci a na sušení sloužila suširna. Výroba byla ruční a cihly byly velmi kvalitní.

Z důvodů zastaralosti pece a vybavení na jedné a úbytku kvalitního jílu na druhé straně byla cihelna v r. 1926 v Trnavě zrušena a poté pec zbořena. Jako němý svědek minulé doby zde zůstalo zachováno obytné stavení.

Prameny:

Jakub Deml – Kronika městečka Tasova

Vyprávění pamětníků

Josef Mikulášek

Z BUDIŠOVA A OKOLÍ

Dům s pečovatelskou službou

Při cestě kolem lihovaru, naproti rybníku Kuchyňka, nelze přehlédnout bělobou svítící nový dům. Stavba tohoto domu s pečovatelskou službou začala někdy začátkem dubna minulého roku. Nakoukněme společně otevřeným oknem dovnitř.

V domě je celkem 10 bytů, dole je šest jednopokojových, z toho čtyři bezbariérové. V půdní vestavbě, kam se dá vyjet výtahem, jsou dva byty dvoupokojové s balkonem (výhled směrem k rybníku Pyšelák) a dva jednopokojové. Součástí všech bytů je kuchyňský a sprchový kout, včetně sociálního zařízení.

Byty jsou určeny pro soběstačné osoby. Stravování bude dle objednávky zajištěno a dováženo z nové školní jídelny. Do domu bude zajíždět lékař a služby jako masáže a pedikúra si bude možno objednat. Plánuje se i společenská místnost. V domě bude zaveden domovní řád.

Přehlédnout se nedá i velká plocha ze zámkové dlažby před domem. Bude sloužit k parkování. Cesta k ní se bude dodělávat.

Všechno v domě je cítit novotou a po zběžné prohlídce se neubráníte dojmu, že se zde vykonal kus dobré práce.

Přejeme novým nájemníkům pěkné bydlení.

„Chudobinec“ v novém

Úvodní slovo v nadpisu nezní moc lichotivě i přesto, že jeho stavba v roce 1931 byla více než záslužná. „Na škarpě“ byl postaven obecní chudobinec se čtyřmi místnostmi, pro čtyři rodiny chudých občanů. Během let sloužil především pro lidi, kteří neměli kam jít, ani kde bydlet. Dům chátral a v poslední době se uvažovalo, co s ním, jeden čas byl v plánu i jeho prodej.

K tomu naštěstí nedošlo a bylo rozhodnuto, že po rekonstrukci bude dům sloužit původnímu účelu, ne jako chudobinec, ale jako startovací bydlení pro mladé rodiny nebo lidí, kteří zde budou bydlet na dobu určitou.

Po vybudování inženýrských sítí došlo k výměně obvodového zdiva (odstranilo se dřívější podloubí) i stěn uvnitř domu. Sundala a vyměnila se vazba, kterou pokryly nové střešní tašky. Dominantou směrem ke kostelu se místo dřívějšího podloubí stal prudký sjezd ze zámkové dlažby, který umožňuje přístup z cesty k domu.

Přestavbou vznikly dvě bytové jednotky (dnes již obydlené), jejichž součástí je kuchyňský a sprchový kout, včetně sociálního zařízení. Další dva byty se měly dostavovat v půdní vestavbě.

Co se děje v mateřské škole

V letošním školním roce se nám podařilo několik pěkných akcí, se kterými bychom se chtěli pochlubit. S nejstaršími žáky jsme v měsících listopadu, prosinci a lednu úspěšně absolvovali předplavecký kurs. Budišovské ženy pro nás připravily mikulášskou nadílku a před vánočními svátky jsme uspořádali tvořivé odpoledne, jehož výsledky bylo možno spatřit na výstavce (ve spolupráci s budišovskými ženami) umístěné ve vestibulu obecního úřadu. Přímo v mateřské škole se konalo „vánoční posezení“ spojené s nadílkou, které se v průběhu let již stalo tradicí. V rámci posezení se ochutnávalo cukroví a děti tancovaly a hrály si s novými hračkami.

U příležitosti masopustu jsme za přispění sponzorů (obecní úřad, divadelní soubor, budišovské ženy, pan Šabacký – prodejna Centrum, pan Ondráček – autodoprava, paní Slabá – novinový stánek, paní Manová – prodejna smíšeného zboží, pan Pavlík – QPV, s.r.o., paní Brestovská – prodejna oděvů), kteří přispěli na tombolu a kterým touto cestou děkujeme, uspořádali s velkým úspěchem karneval, na kterém se kromě dětí dobře pobavili jak jejich sourozenci, tak i jejich rodiče a prarodiče.

Před Velikonocemi se konalo další z tvořivých odpolední, kterého se kromě dětí, jejich rodičů a rodinných příslušníků zúčastnily i budišovské ženy. Jeho výsledky, vystavené ve vestibulu obecního úřadu, sklídily velký ohlas.

Starší děti absolvovaly 20. dubna výukový program o včelách v ekologickém zařízení Ostrůvek ve Velkém Meziříčí. Přijely odtud spokojeny.

Ke Dni matek si děti připravily besídku a na ní předaly všem maminkám vlastnoručně vyrobený keramický dárek.

A co ještě chystáme?

Ke Dni dětí chystáme výlet na pohádku do Jaroměřic nad Rokytnou spojený s prohlídkou tamějšího zámku a ve spolupráci s budišovskými ženami soutěživé odpoledne v budišovském parku.

Jako každoročně, tak i letos navštívíme zoologický depozitář budišovského zámku.

Připravujeme v rámci otevřených dveří zahradní slavnost spojenou s ochutnávkou pomazánek.

V červnu se v síni obecního úřadu slavnostně rozloučíme s předškoláky.

Chtěla bych poděkovat všem, kteří se na jednotlivých akcích podíleli a budou podílet. Odměnou všem jsou radostné oči dětí, které naši školu navštěvují.

Alena Nováčková, ředitelka školy

Takové to „čtení mezi řádky“

Budišovský zpravodaj se zajímavou přílohou mě vždy potěší a obohatí množstvím informací o mém rodišti (a jako pravidelný přispěvatel chci doufat, že zaujme i ostatní čtenáře!)

Tak třeba první číslo z roku 2006. Zprávy z radnice svědčí o mnohotvárných aktivitách a nikdy nekončícím množství problémů na stole, které musí představitelé obce řešit. Od přemnožených potkanů na Jazírku až po koncepční věci, související s dalším rozvojem obce.

Jak vidno ze starých fotografií, dříve starostové obce vodili brance na vojnu. Z cestopisu současného starosty poznáváme život z té příjemnější stránky a jsou to poučná cestovatelská zjištění ze zemí, kam se asi málokdo z nás dostane. Soudím, že tato činnost je lepší, než vodit mladé muže na vojnu a později i do válek, ze kterých se mnozí do Budišova nevrátili, jak o tom vypovídá budišovský památník padlým.

Články ze školy, tedy jaksi mimo školní lavice, informují o rozmanitosti života mladé generace. A protože už mám přece jen jakési životní a pracovní zkušenosti, považuji tyto výchovné aktivity, které vedou k týmové práci, za stejně důležité, jako je znalost věty Pythagorovy či chemického vzorce pro sůl kuchyňskou.

Aktivní divadelníci uvedli další titul, byť premiéra byla v Rudíkově z důvodů přístavy školy. Příště už jistě budou zase doma, ve svém divadle v kulturáku.

Vzpomínky na rodáky či zamyšlení nad střepinami života glosují nejrůznější události dnes i kdysi. A věřím, že nad tím vším lidským hemžením budou navždy zvonit budišovské zvony, které už nikdy nikdo nepřetaví na zbraně.

Krásná příloha o křížích v okolí Budišova mě také moc potěšila, protože okolo nich chodíme na procházky či jezdíme na kolech. Všechny vznikly téměř před sto lety a určitě tady ještě mnoho století budou. Jsou vyrobeny z místních materiálů, většinou ze žuly, některé, jako nejnámější na Brcích Tři kříže, jsou kombinované- podstavec je vytesán ze žulového kusu a do něho jsou vsazeny železné kříže. Občas je nějaký vandal poničí, protože si nevází ani svatého symbolu, ani úměrné lidské práce, dobří lidé je zase opraví, přetřou staré nápisy a upraví jejich okolí.

Jsou to symboly díky i pokory našich předků k přírodě, ke svému rodišti a k něčemu, co existuje někde mimo nás. Asi v nebi, protože tam prý sídlí dobro. Je to znak vděčnosti lidí této krajiny, duchu naší planety Země, Bohu? Víím, že kříž vznikl jako spojení Země a Nebe, spojení hmoty s duševnem. To si vymysleli lidé, lidé bohobojní. To, že na něm ale trpěl člověk, který chtěl lidstvo povznést k lepšímu žití, to také způsobili lidé! Krajina se mění, střídají se lidé. Ale kříže, ty záchytné body v přírodě, pojítka s minulostí, kterou žila tato Horácká krajina, ty tady přetrvávají. Jsou umístěny na místech, kde je srdce těžce pracujících sedláků vnímalo jako nejkrásněji umístěné v přírodě, kterou oni ctili a dokonale znali.

Jejich od denní dřiny zhrublé ruce je vytvořily, dopravili je tam nějakým vozem, taženým koňmi nebo kravkami, postavili a slavnostně nechali vysvětit knězem. Nikdo je to nenutil udělat, vždyť měli plno jiné dřiny na svých hospodářstvích. Vyrobili je v době, kdy nebyla elektřina ani auta, vše se dělalo ručně, jednoduchými nástroji. Cítili nutnost to udělat, snad pro svoje pokání či slávu Boží a tím nám po sobě zanechali svoje poselství: „Modli se a pracuj a čin dobré skutky, jenom to tady po tobě zůstane, výsledky tvé práce, smrtelný člověče, až ty budeš ležet pod jiným křížem. Na hřbitově pod kostelem.“

Křížů v okolí Budišova je přiměřeně. Křížů na hrobech našich předků, na tom jedinečném, kruhovém a dnes již třípatrovém hřbitově okolo našeho kostela je, bohužel, mnohem a mnohem víc!

Tak takto jsem si počel v BZ 1/2006...

A na závěr se musím zastat chudáků budišovských zajíců, na které letos nadává snad každý, kdo vlastní nějaký stromek. Letos je krutá paní Zima totálně vyhladověla, že se odváží až do obce. I na naši zahradu „Za Karasovým“ a dokonale mi ohlodali jedinou jablonku i keře zlatých dešťů. Nenadávejte na ně, prosím, museli přece přežít, zatímco my se hráli v teple u plných stolů!

*Tak co zbylo ze zimy?
Přece my, my, my!
Ohlodané stromy,
vymrzlé ozimy
Nosy rudé od rýmy...
A tyto budišovské noviny!*

Ing. Rostislav Tesař

Ještě o zvonech

V Budišovském zpravodaji jsme se dočetli o osudech zvonů z místního kostela. Občané se na nádraží naposledy rozloučili s těmi dvěma, které musely být sňaty z věže, aby pomohly k „vítězství Říše na všech frontách pro Evropu“, jak psávaly protektorátní noviny.

V Praze, mezi Karlínem a Holešovicemi obklopuje Vltava a její slepé rameno při libeňském břehu dlouhý poloostrov Maniny (dnes už je slepé rameno z velké části zasypané). Na Maninách se tehdy střídaly nevábne sklady s rumišti, bylo tam i pár fotbalových hřišť klubů z nejnižších pražských soutěží a také železniční vlečka z nádraží Praha Těšnov. Můj otec tam rád chodil v neděli na procházku po pěšině kolem řeky. Já občas s ním. Jednou jsme při takové procházce spatřili nový objekt. Plotem z ostnatého drátu byla obehnaná plocha, na které v řadách ležely zvony z Čech a Moravy. Na plotě cedule o přísně zakázaném vstupu a o zákazu fotografování. Měli jsme již zprávu z Budišova, tak jsme věděli, že tam někde jsou i „naše“ zvony. Hlídači byli Češi. Zpočátku neoblomní, pak nás přece jen pustili dovnitř. Díky důkladné organizaci byly zvony rozmístěny podle okresů a obcí. Za chvíli jsme již hleděli na ty dva, co musely být obětovány. Otcí táhly hlavou jistě jiné myšlenky než mě, který jsem myslel na děti Zezulovy, které měly zvonění na starosti. Byli jsme asi poslední, kteří zvony viděli a dotýkali se jich. Dva předměty, umělecká díla lidských rukou, určená původně k cílům božím byla odsouzena k cílům ďábelským. Končila doba jejich svolávání k modlitbě, přestaly již do okolí oznamovat čas k práci, zamyšlení i k odpočinku, skončilo jejich vyzvánění při chvílích slávy i chvílích loučení. Odcházel jsem tehdy jako ze hřbitova.

zj

Letní vanutí

Při vzpomínce na letní prázdniny se mi promítnou budišovské rybníky. A jako vůbec první z nich „Rybníčky“. Jen pár kroků za „Véhunky“ malý rybníček, nehluboký, pro děti bezpečné koupaliště. Proto také tato věková kategorie zde měla převahu. Žádné plavky, ten úbor měly jen městské děti, ale zde kluci v trenkách, některá děvčátka jen v zástěrkách. Pro další vzpomínku zaměřím ke Skalce. Ve druhé polovině třicátých let minulého století se tam chodili koupat dospělí. Děti se brouzdaly jen při břehu, velcí kluci odvážně skákali na protějším břehu do vody ze skály po hlavě. (Když jsem viděl rybník jednou vypuštěný, bylo s podivem, že se nikdy nikomu nic nestalo). V těch letech tam býval letní tábor brněnských skautů. Na závěr svého pobytu pořádali veřejně přístupný táborák s programem. O vystoupení byl mezi místní mládeží zájem, písničky i hrané scénky mívaly velký úspěch. Na začátku války se však začalo víc chodit k Novému rybníku a sláva Skalky pohasla. Cesta k Novému byla pro nás docela dlouhou procházkou. Od přejezdu trati kolem vilky pana strážmistra Beránka cestičkou mezi obilím jsme zamířili k rohu zámecké zahrady. Tam na rybníčku se pohupovala bílá pramička Hatatitla, kus dál jsme přes zídku nakukovali na tajemný rybníček u Černé brány se dvěma sfingami zdobícími schody k jeho hladině. Alejí směrem k Věteráku jsme dosáhli vrcholu cesty a pak jsme již vesele sbíhali k rybníku.

Nový rybník

Nový vypadal tehdy jinak než dnes. Porosty dřevin na jeho hrázi tvořily jen nízké vrby a olše, také smrkový les na jeho jižní straně byl mladý. Velkou část dne slunce prohřívalo jeho hladinu, a tak sezóna koupání mohla být delší. Velcí kluci zde skákali do vody ze stavidla („štěpu“), časem na něj přibíli delší prkno, aby mohli předvádět různé styly skoku. Měli jsme možnost vidět i různé plavecké styly, jako například kraul Mirka Mana

nebo elegantní znak paní Keprtové. Ve chvíli, kdy slunce se začalo schovávat kdesi za hřeben Brdců, jsme odcházeli domů. Večer přicházeli (a hlavně přijížděli na kole) ti, kteří museli celý den pracovat na žních. Jejich koupání bylo obřad: nejdříve opatrné omlazování, pečlivé mydlení „od hlavy až k patě“ a pak konečně vlastní koupání, provázení slastným funěním. Jaká to musela být slast po celodenním mlácení obilí! Vzpomínky na Nový rybník pokryly mé generaci léta dospívání a prvních lásek a proto je nelze vymazat. Také sláva Nového rybníka však pohasla. Břehe víc zarostly a především odchovna divokých kachen přilákala četné potkany, kteří i za dne budovali své nory podél břehů. Začala sláva Pyšeláku: velký rybník s romantickou výspou, kde po řadu let míval svůj letní tábor hodonínský Sokol. Z jejich řad pamatuji amatérského ornitologa Potrusila, který u Machátů v č. 36 okroužkoval na stodole rodinku čápů. (Z tohoto kroužkovatele se později stal významný brněnský kardiochirurg, který na Budišov rád vzpomínal). Když se v padesátých letech kolem Pyšeláku začala stavět jedna rekreační chata za druhou, zakonzervoval jsem všechny krásné vzpomínky od tohoto rybníka a z okolních lesů ve své paměti a přestal k Pyšeláku jezdit. Znal jsem totiž v tu dobu osud podobného rybníka na sever od Brna, kde během let jeden chatař koukal druhému ze dvou metrů do oken, kde celé dny řvaly tranzistory a motorové čluny a kde asfaltové cesty byly vyzdobeny kandelábry městského typu. Tak daleko to snad u Pyšeláku nedošlo. Nevím.

Budišovskou specialitou bývalo korzo na Brdca. Od sv. Václava na hřeben, nebo spíše dál k Hastrmánku či dokonce až ke kapliče před Hodovem. Korzo fungovalo již od rána. To kolem desáté hodiny netrpělivě vyčkával pan řídící učitel Honz svého přítele MUDr. Karla Keprta, aby spolu vykonali každodenní vycházku. Pozorovat tuto dvojici bylo roztomilé podívání. Doktor Keprt postižený v těch letech již slabým zrakem (a asi též slabým srdcem) kráčel pomalu. Pan řídící Honz vedle něj nedokázal ukrotit svůj temperament a co chvíli náhle opustil svého přítele a prudce vykročil k Brdcům. Po 10 až 20 metrech se však zastavil a počkal. Komické bylo, že svůj hovor přitom nepřerušili. Letní večery patřily mládeži. „Páni“ korzovali odděleně od „dam“. Bývalo nás v řadě napříč silnicí od jednoho rigolu ke druhému i víc než 10. Když se pánská řada potkala s dámskou, živý hovor náhle umlkl. Páni předstírali nezájem a koukali kamsi do polí, dívky klopyly oči. Ne ovšem všechny. Ty, které si byly vědomy svého půvabu, byly suverénní. Pokud vím, korzovalo se ještě koncem šedesátých let, dokonce i v zimě. Dnes prý už ten hezký zvyk patří minulosti. Je příčinou frekvence na silnici? Televize? Nebo snad pohodlnost?

zj

Jak jsem málem prožila anekdotu aneb Raději to nezkoušejte

„Chytils včera ten vlak?“

„Chytil, ale v zatáčce se mně vyškubl.“

Je to už hodně dávno, co jsem poprvé slyšela tento vtip, ale dodnes si pamatuji, že se mi přitom vybavila příhoda, která se odehrála ještě dlouho před tím.

Nebylo mně tenkrát ještě ani dvacet let, když jsem jedno zářijové pondělí nastupovala brzy ráno v Budišově do vlaku. Byla jsem tehdy na návštěvě u babičky a vracela se do Stránecké Zhoře, kam jsem krátce předtím nastoupila do zaměstnání.

Už si nevzpomínám, s kým jsem se dala ve vlaku do řeči, ani kam dotyčný (nebo dotyčná) jel. Bylo to pravděpodobně do Třebíče, do Brna nebo do Náměště, a protože nebylo dost dobře možné, aby tentýž vlak jel současně do Studence i do Velkého Meziříčí, usoudila jsem, že někdo z nás dvou do něj nastoupil omylem. A když se ukázalo, že i ostatní spolucestující se chystají jet směrem na Studenec a mnozí tím vlakem jezdí denně, bylo jasné, kdo to je. Vyslechla jsem ještě upozornění, že můj motoráček se chystá k odjezdu na jiné koleji a hrnula se ven. Jenže, než jsem vystoupila, situace se poněkud změnila. Můj vlak sice na zmíněné koleji byl pořád, ale už se začínal rozjíždět.

Rozběhla jsem se a – stejně jako v té anekdotě – jsem jej chytila. Tady však podobnost končí. Vlak začal zrychlovat, já taky. Stačila jsem ještě pořád utíkat zároveň s ním, ale chyběla mně síla, abych se mohla odrazit ke skoku. Nevěděla jsem, co mám dělat. Když se pustím, pravděpodobně se škaredě vymáznu, když se nepustím, upadnu nakonec taky.

Bylo by asi rozumnější nečekat, až se mně vlak „vyškube“ a zavčas se pustit, ale nemohla jsem se k tomu odhodlat. Blížili jsme se k výhybce. No, tady už určitě upadnu. Ale držela jsem se dál a ještě jsem stačila utíkat.

Už nevím, jestli jsem si uvědomila, že vlak zpomaluje, ale najednou se zastavil. Vystoupil pan průvodčí a místo, aby mě seřval, jak bych zaslouhovala, ptal se mě starostlivě, jestli se mně nic nestalo. Možná mě viděl sám nebo ho někdo upozornil, ale vyřešil moji nepříjemnou situaci tím, že zatáhl za záchranou brzdu.

Byla jsem samozřejmě šťastná, že jsem nakonec vyvázla bez škrábnutí, a ani pokutu jsem nemusela zaplatit. Ale styděla jsem se tak, že jsem ani nešla dovnitř vagonu a zůstala jsem na chodbičce.

Od té doby jsem udělala ještě hodně hloupostí, ale do rozjetého vlaku jsem se už naskočít nepokoušela. A pokud můžu radit, ani vy to nezkoušejte. Nemusí být vždy po ruce anděl strážný převlečený za průvodčího.

Možná vám ještě vrtá hlavou, jak to, že jsem si na tuto příhodu vzpomněla po tak dlouhé době. Věřte nebo nevěřte, ale vybavilo se mi to proto, že jsem se nedávno potkala s další anekdotou.

Jela jsem v Brně tramvají číslo 9 a na Malinovského náměstí jsem se chystala přestoupit na čtyřku. Vystoupila jsem a vidím, že vzadu už nějaká tramvaj – po brněnsku šalina – stojí. Udivilo mě však, že nemá číslo. Nakloním se tedy dovnitř a ptám se, „kolikátka“ to je. „Devítka“, zní odpověď.

Okamžitě jsem si vzpomněla na vtip, kdy žízala vyleze ze země, vidí blízko jinou žízalu a pozve ji na rande. A ta druhá žízala řekne: „Co blbneš, já jsem tvůj druhý konec.“

Do smíchu mně ale nebylo. Jednak ten vtip zas tak moc k smíchu není, ale hlavně jsem se cítila trapně. Ti lidé, kterých jsem se ptala, sice pravděpodobně neviděli, že jsem před chvílkou vylezla z prvního vagonu téže soupravy, ale mé sebevědomí bylo v té chvíli na nule. Takový zážitek nezpůsobí radost nikomu a v mém věku obvykle vyvolá otázku, je-li moje skleróza teprve v počátku nebo už je natolik rozvinutá, že je jen otázkou času, kdy budu zbavena svéprávnosti.

Pro sebe jsem sice jako polehčující okolnost uváděla, že jsem dosud na této lince většinou potkávala ne dva samostatné vozy, ale kloubové tramvaje, ovšem moc to nepomohlo. Trvalo ještě hodně dlouho, než jsem se přestala zlobit sama na sebe.

I tady mám závěrem pro vás radu. Někdy je dobré, než se na něco zeptáte, nejdřív se pořádně rozhlédnout. Možná si ušetříte zbytečný trapas.

A abych nezapomněla. Snad vás bude zajímat, že z té sklerózy už strach nemám.

Beru teď proti ní třikrát denně prášek: ráno, ve čtvrtek a v dubnu.

Marie Holasová

Z Deníku

Třicáté úmrtí Jakuba Demla

V místnosti obecního úřadu v Tasově nás vítá portrét Jakuba Demla od Františka Bílka. Chvilí trvá, než se všichni ve stísněných prostorách usadí, a já najednou slyším – „Á, pan Pavlíček.“ Otáčím se, a to už mi jde naproti ruka Marty Demlové. Jsem překvapen, že si mne ještě pamatuje. Rozevírá přede mnou desky a nabízí mi kartičku věnovanou tomuto výročí. „A vemte také panu Zelenkovi. Když došel od něho lístek, nebylo mi zrovna moc dobře. Udělal mi radost a rázem se mi ulevilo.“ Sedá si před nás, drobounká, se šátkem na hlavě. Konečně je ticho, které vzápětí vystřídají vzpomínky Stanislava Vodičky, a také Moji přátelé jsou zde. Opět před sebou vidím ruku Marty Demlové – „nashledanou a pozdravujte ode mne pana Zelenku.“ „To víte, že budu a nashledanou.“

Bližíme se s účastníky vzpomínkového setkání ke hrobu Jakuba Demla. Pod nohama jsou ještě cítit jizvy po krompáčích, které přemístily Tasováky, kteří odpočívali vedle Jakuba Demla, na nový hřbitov. Tolik je měl Deml rád, i přes to, že ho mnozí a mnohdy nechápali.

Jakub Deml zůstal s Pavlou Kytlicovou, její matkou a dvěma náhrobky s plastikami od Františka Bílka na starém hřbitově sám. Rány kolem kostela ještě nejsou zacelené a já se bojím, že zde neporoste ani tráva.

Je slyšet recitace básně Jakuba Demla Až budu umírat, připojuje se kněz s prosbou míru a pokoje a na samotný závěr vyplňuje prostor mezi kostelem a zídou společný Otčenáš a Zdravas.

Loučíme se a já spatřuji ve sněhu stopy.

11. února 1991, třicáté výročí úmrtí Jakuba Demla

Po příjezdu autobusu na nádraží se otvírají jeho přední dveře. Na schodcích nelze přehlédnout nápis:

*Očistěte si nožku
o rohožku*

15. 3. 1991

Během rozpravy ve Federálním shromáždění o navrácení majetku církvím, poslanec komunistické strany Miroslav Randsdorf citoval z Písma: „Není možné sloužit dvěma

pánům – Bohu a mamonu.“ Jeho výrok byl součástí otázky, jakým způsobem a v jaké době církev svého majetku nabyla.

V nastupující demokracii je všechno možné – dokonce i citovat komunistům z Bible.

3. 4. 1991

Po práci jsem odvážel řemeslníka do sousední vesnice. Musel jsem zastavit před sousedovým domem. Za vraty slyším malého kluka, jak se ptá zřejmě babičky: „Přijelo nějaký auto, kdo to je?!“ Na to slyším odpověď: „To není naše, to nás nezajímá!“

27. 5. 1993

Během mše si při vybidnutí kněze k pozdravení ve jménu pokoje podávám ruku s neznámým mužem, který sedí přede mnou v lavici. Znovu ho vnímám, když vstává a připravuje se na odchod z kostela. V momentě, kdy mě míjí, se najednou ke mně naklání a já mám pocit, že chce ode mne nějakou informaci. Místo toho mi povídá: „Ať se vám dobře daří, a tady máte na přilepšenou“ , pokládá mi něco na bundu a rychle se vzdaluje. Než se mi podaří vzpamatovat, ztrácí se mezi lidmi. Sáhám do kapsy a vytahuji srolovaný papírek v domnění, že se jedná o svatý obrázek. Jaké je moje překvapení, když zjistí, že je to stokoruna.

Rychle vyjždím před kostel, nikdo tam však již není.

16. 5. 1993

V chatce u přehradní nádrže Rozkoš v Ratibořicích se pan Macháček při pohledu z okna ptá svého zetě: „Pršalo tam hodně..?!“ Zet' na to ležerně: „Tož, trochu tam čáplo!“

12. 6. 1993

Závěrečná modlitba z otevřeného breviáře

Bože, vyslyš naše modlitby a dej, ať pochopíme smysl utrpení tvého Syna, abychom byli schopni podle jeho příkladu brát na sebe a ochotně nést svůj kříž.

Prosíme o to skrze tvého Syna ...

31. 7. 1993

Po projíždce z Brců se blížím k sousoší sv. Václava. Naproti před hospodou se válejí dva malí kluci po zemi, každý s pytlíkem brambůrků v ruce. Když jsem několik desítek metrů před nimi, jeden z nich začal na mne pokřikovat: „Pane kolečko“, druhý to opakoval po něm a vzápětí to vylepšil: „Pane postižený“. Oba výroky provází chechot.

Padá z toho na mne smutek, a já zrychlují, abych tomu ujel. Z dálky slyším: „Pane kolečko, pane postižený...“

7. 7. 1996

Z Pravidel českého pravopisu vydaných v roce 1983

Oddíl Velká písmena

...K vyjádření úcty náboženské – Tam, kde nejde o vyjádření náboženské úcty, piši se taková slova jako bůh, pánbůh aj. s malým písmenem, např.:

„V nesmyslných a primitivních náboženských pohádkách o bohu, ráji, království božím hledají lidé spásu před útrapami a mukami, které jim způsobuje vykořisťovatelský společenský řád. –“

Jdeme v silném vichru s kamarádem Lád'ou z kostela. Fičí tak, že se pomalu nedá ani jít. „Tak jsem se díval na formule 1“, říká Lád'a „dvě kola před cílem vypadl obraz, Javořica byla asi vohnutá až k zemi“.

(poznámka: Javořice – televizní vysílač u Jihlavy)

listopad 1998

Při procházce zámeckým parkem mne míjí skupina mladých lidí. Když jsem kousek od nich, najednou za zády slyším: „Ty stromy tady nejsou originální...“

26.12. 1998

Po shlédnutí Slovanské epopeje od Alfonse Muchy sjíždíme prudce klesající uličkou Moravského Krumlova. Míjí nás mladá maminka se svojí dcerou. Holčička se po mně otáčí a volá: „Jé, pán“. Následuje trhnutí rukou a: „Pojď, nebo ti dám přes dršku!“

11. 4. 1999

Při návštěvě dvou francouzských přátel, paní profesorka při prohlídce reprodukcí děl Jana Zrzavého najednou pronese: „Co je smutný, je krásný!“

9. 5. 1999

Malá holčička, která žaluje – Kiškiška.

20. 1. 2000

Venku je parné dopoledne. Z dálky slyším hovor jedné paní s řemeslníkem, který sbíjecím kladivem vysekává ve zdi otvor: „Fanóši, vem si na hlavu slaměné klobók“. A vzápětí následuje odpověď: „Ve ste taková votrava, jako naša mama“.

22. 6. 2000

Odposlechnuto pod oknem na ulici: „Tetičko, utekl Alík“. Tetička nato vzrušeně a hlučně: „Tak ten je teda v prdeli“.

17. 8. 2000, 11. 00 hod

Sjíždím na vozíku za slunného nedělního odpoledne prudký kopec do Studnic. Před sebou vidím známou paní od vidění, která na stráni obrací seno. Když ji míjím, křičí na mne: „Panenkomarja, kde se tade u nás vzal!?“

10. 9. 2000

V každém umění jde přece vlastně o vidění, o vnímání dosud nepovšimnutého, opovrhovaného, přehlédnutého. Nový obraz tedy neprezentuje ani tak něco nového nebo **pouze** něco nového, „přivádí tě také k tomu, aby ses na staré věci dívala nově, abys viděla nově nejen staré obrazy, ale také a především věci všední, na které sis dávno zvykla, na něž máš ustálený názor, takže se ti slily v určitý obraz“.

Erica Pedrett – *Necht být, paní smrti*

20. 3. 2001

„Jsem po glgačce!“ Jeden brněnský známý vracející se ve vzpomínkách k včerejší velikonoční pomlázce.

2. 4. 2001

Vedle zahradní restaurace pod zámekem v Krumlově fotím telefonní budku, v jejíchž bocích se odráží parkující auta. Budka v anglickém stylu mne přitáhla i proto, že se po ní pomalu pohybuje zapadající slunce.

V tom ke mně přistupuje paní od jednoho stolu restaurace: „Mohu se vás zeptat, co tam fotíte?“ „my se s manželem tím směrem díváme a nevidíme tam nic“. Po chvíli se vzpomínám: „Vidíte tam tu telefonní budku?“ „vidím“, a tu lampu za ní, starý komín na střeše a dřevěný plot nedaleko budky?“ „to sme teda neviděli“, „moc vám děkuju“, a já vidím, že se vrací ke stolu, a já zdálky slyším: „Už vím co tam fotí, vidíš ten komín...“

28. 7. 2001

Při cestě na nedělní mši sv. potkávám u Panny Marie jednoho známého, na můj pozdrav odpovídá: „Te máš eště dobré motór!“

5. 8. 2001

Odposlechnuto ve stanu, kde si hrají děti: „Uděle to na mě ještě jedné a dostaneš po čuni“.

29. 7. 2002

Při průjezdu Pozďatínem zdravím muže, který kropí kytky. Ten pozdrav opětoval a říká: „Vždyť tu máme demokracii, tak proč si nepořídíte motórek?“

8. 9. 2002

V kostele přede mnou klečí babička se svým vnoučkem. V tom cinkne u obětního stolu zvonek. „Co je?!“, ptá se klouček. Babička na to: „Vohni hlavičku!“

6.10. 2002

Po focení srazu vyjždím z hospody, když v tom někdo na mne od stolu volá: „Abych ti nevypustil kola“. Cosi odpovídám a znovu se opakuje: „Abych ti nevypustil kola“.

Když sjíždím od hospody, najednou se vracím o třicet let nazpátek. Sanitka mne dovezla na jakousi kontrolu do střešovické nemocnice. Sanitáři mne na sedátku usadili na konec fronty v čekárně, a že za chvíli přijdou. Sedačka byla níž než okolní židle a když jsem se podíval na stojící, málem jsem si zalomil hlavu. Sanitáři nikde, přicházející lidé mě různě předbíhali, překračovali, šlapali mi na nohy a já měl pocit, že sedím na zemi.

Strašný pocit.

29. dubna 2006

Z dálky slyším, jak někdo smirkuje na ulici venkovní vrata – „Co tam děláš?“ „ale, je to nějaký voprískaný.“

15. 5. 2006

Karel Pavlíček

Budišovská sala terrena

Sala terrena (v encyklopedickém slovníku lze pod tímto heslem najít strohou informaci, že se jedná o renesanční nebo barokní monumentální síň v přízemí paláce nebo zámku, zpravidla otevřenou arkádou do zahrady) se nachází ve východní části budišovského zámku a v první třetině 18. století byla součástí reprezentačního sídla. Dnes ji tvoří tři prostory. Strop hlavní místnosti, představující původní prostor, je zaklenut valenou klenbou se dvěma lunetami, mezi nimiž se nachází vstup na nádvoří. Poněkud vysunut z osy klenby prochází stropem klenební pás, přecházející na východě ve vstup do zahrady. Prostor klenby spolu s výplněmi lunet je až po jejich základny bohatě vyzdoben štukaturami ve formě zlatceného páskového ornamentu s mřížovím, které vystupují mírně nad lazurový podklad stropu a stěn. Struktura pásků, mřížoví, hadů, draků a květin vytváří pravidelné ornamentální tvary, ve kterých jsou vyobrazeny motivy chinoiserií (čínské a orientální motivy). Chinoiserie, které byly součástí čínských a japonských výrobků, začaly být módními v 17. století. Objevovaly se i v cestopisech, jež ilustrovali malíři, kteří v Orientě nikdy nebyli. Z tohoto důvodu si mnohdy museli domýšlet vzhled krajů, lidu, jeho oblečení i tvary staveb a v průběhu let se jejich výtvoři staly téměř romanticky pojetým uměleckým řemeslem. Na nástěnných malbách se rámovaly (rámování se i bohatě zlatilo) štukem do tzv. zrcadel.

Jednotlivé výjevy jsou zdánlivě rozmístěny bez vzájemné souvislosti. Převládá drobná architektura zasazená do přírodních scenérií vesniček, lesů a vodních toků. Její součástí jsou nevelké postavy zachycené v běžných životních situacích. Výzdoba je lemována ve spodní části průběžným pásem složeným ze zlatých, vedle sebe skládaných draků. Na jejich výzdobu se spotřebovalo velké množství zlatých fólií.

Jedna z bočních místností je vyzdobena kresbami s květinovou tematikou a strop druhé zaplňují mezi cizokrajnými keři létající ptáci.

Obsahové téma sály terreny, s ohledem na dobu vzniku, tj. 20. léta 18. století, není příliš obvyklé. Na rozdíl od tzv. tureckých motivů přichází obliba chinoiserií a japonérií do střední Evropy převážně po první třetině 18. století.

Jeden z prvních dokladů existence vědomého použití tohoto tématu v rakouských zemích nalezneme na dolnorakouském zámku Göllersdorfu. Pro říšského vícekancléře Friedricha Karla hraběte Schönborna jej postavil architekt Johann Lucas von Hillebrandt. Právě doba vzniku v průběhu druhého desetiletí 18. stol. s ideovou návazností na výzdobu sály terreny zámku v Budišově spojuje paarovský zámek s objektem říšského vícekancléře. Interiér zámku Schönborn, který byl krátce po svém vzniku zachycen a vydán formou grafických listů, totiž v mnoha případech fungoval jako předloha pro realizace ostatním stavebníkům.

Výkresy a barevné návrhy budišovské sály terreny se nedochovaly, přesto je pravděpodobné, že svůj podíl na výzdobě, návrhu skic a rozmístění má i malíř Johann Anton Prenner. Vzhledem k ploše s velkým množstvím čínských a japonských výjevů lze předpokládat, že se na realizaci díla podílel kolektiv malířů a štukatérů. Jejich jména začínají figurovat na stavebních účtech od roku 1719 (s Prennerovým jménem se na budišovském panství setkáváme až do roku 1725), z toho se dá usuzovat na období, kdy byla sala terrena zdobena.

Součástí saly terreny jsou i nádherné intarzované (intarzie – dekorativní vykládané dřevo jiným dřevem nebo materiálem) vstupní vnitřní dveře z nádvoří zámku. I zde se dá předpokládat, že byly navrženy J. A. Prennerem a zřejmě vyrobeny ve Vídni.

Ke konci roku 1972 se na základě převodu majetku stalo novým uživatelem zámku Moravské zemské muzeum. To přistoupilo k rozsáhlým opravám zámku, které probíhaly v letech 1972–76. Na počátku r. 1978 se opravy dotkly i saly terreny. Při odkopových pracích se zjistilo, že místnost stojí na gotickém zdivu a nese známky postupných přestaveb. Kvůli narušené statické musela být oprava podlahy přerušena a stávající krytina se zalila betonem. Již roku 1973 měla zájem o restaurování saly terreny Umělecká řemesla Brno. Moravské zemské muzeum návrh zamítlo a upozornilo na hodnotu maleb, jejichž restaurace musí být provedena odborně. Stejného názoru byl i Ing. Zdeněk Vácha v prosinci roku 1994, kdy podal návrh na restaurování, ve kterém charakterizuje památku: „...jedna z nejkvalitnějších malířských a štukatérských výzdob orientálního typu v našem památkovém fondu...“ Předpokládaný termín realizace byl stanoven na období let 1995–97. Zřejmě z nedostatku financí nebyl návrh do dnešní doby realizován.

Když dnes, po 280 letech od výzdoby budišovské saly terreny (dá se předpokládat že od paarovských dob, kdy naposledy sloužila svému reprezentativnímu účelu, nedošlo k jejímu restaurování), stanete uprostřed její rozlehlé síně, jste jedním slovem ohromeni. Kresby i štuky jsou v překvapivě dobrém stavu. Temná a chladná místnost jakoby blahodárně působila a působí jak na štukovou výzdobu (zachovalá, místy bez zlaté ozdoby), tak na nástěnné kresby (několik prasklin nevykazuje další pohyb). I přes tento na první pohled příznivý stav by náklady na restaurování byly nemalé.

S jednou z nejbližších síní tohoto typu se můžeme setkat v přízemí západního křídla jaroměřického zámku. Dnešní podoba zámku včetně sály terreny, jejíž valená klenba je rovněž zdobena (přírodními motivy), vznikla za hraběte Jana Adama Questenberka v letech 1700–37. Jaroměřická sala terrena je zrestaurovaná a přístupná veřejnosti prostřednictvím jednoho z prohlídkových okruhů. Konají se zde koncerty, přednášky a výstavy.

Záchrana jedinečné památky, s možností současného využití (nabízí se i obřadní síň) je na jedné straně závislá na penězích, které lze získat různými granty, a na straně druhé je výzvou pokusit se tento budišovský skvost navrátit jeho původnímu určení.

Literatura:

Petr Czajkowski – Malířská výzdoba v kostele a zámku v Budišově u Třebíče, Zprávy Památkového ústavu v Brně 3/1999

Vladimír Němeček, Alois Plichta a Adolf Rossi – Za uměním Vysočiny, Baroko na Budišovsku a Tasovsku, Arca JiMfa 1996

Alena Pučálková – Z historie městečka Budišova – Diplomová práce z roku 2003

Karel Pavlíček

Z vernisáže výstavy Ing. arch. Josefa Hyzlera – Doteky s výtvarnou a pracovní minulostí – konané 26. května v Garelirii Chodba Katolického gymnázia v Třebíči

Zleva: Ing. arch. Josef Hyzler, PhDr. Václav Dosbaba, PhDr. Helga Turková a Ing. Jan Woletz

Pozdrav do ZŠ Budišov

Stalo se milým zvykem, že značná část článků pochází od žáků nebo vyučujících z naší základní školy. Rád si je pročítám a také vzpomenu na léta strávená ve školních lavicích. Aniž bych si to uvědomoval, většinu věcí, co potřebuji každý den, jsem se naučil právě v budišovské škole. Zrovna včera jsem počítal výplatu, dělám to bez kalkulačky, aby mně nezakrměl mozek. Potřeboval jsem sčítání, odčítání, dělení, násobilkou a procenta. Teď píšu tenhle článek, a jak pak se píše základní škola, s malým nebo velkým? Za chvíli půjdu do práce, nachystat svačinu, pracovní oděv a hlavně přijít včas. I tohle nás učili ve škole. Dnes je mně přes třicet a už vím, že vše, co jsem ve škole profálkal, mi dnes chybí a musím to dohánět.

Patřím ke generaci, která se učila rusky. Ruštinu nás učila paní Miloslava Pospíšilová. Byla (a je) to šarmantní dáma a její hodiny měly šmrnc a spád! Rychle a zábavnou formou jsme se naučili komunikovat. Technologie výuky byla velice moderní a dnes se stejným způsobem vyučuje na jazykových školách.

Ruština byl jazyk snadný na učení, ale vzhledem k politické situaci ne moc atraktivní a já jsem ho od té doby vůbec nepoužíval. Zdálo se mi, že jsem se zase učil něco, co v životě nebudu potřebovat.

První oživení nastalo v devadesátých letech, kdy se v Budišově kopal telefon a zemní práce vykonávali ukrajinští dělníci. Prohodili jsme spolu pár zdvořilostních vět, žádná velká konverzace.

Když jsem v roce 2004 odjížděl do Anglie, bylo mi jasné, že jsem se měl učit anglicky a ne rusky. Asi po měsíci jsem začal měnit názor. Přijela skupina Litevců, kteří neuměli anglicky ani slovo a já byl vedoucím požádán o tlumočení při vyplňování formulářů. Byli to milí a přátelští lidé. Nezbyvalo než oprášit ruštinu. Šlo to snadno a co jsem neznal, rychle jsem se od nich naučil. Dodnes se kamarádíme, probereme, jak jde život, zajdeme na kafe a pár gramů vodky.

Cestou do města jsem potkal litevskou kamarádku, šla ještě s dívkou, se kterou se bavily. Pořád mi vrtalo hlavou, odkud asi je, když jsem slyšel ruštinu. Domníval jsem se, že je z Lotyšska nebo Estonska. Po půl hodině společné chůze jsem se konečně osmělil a zeptal se, odkud je. Ta slečna mi odpověděla: „Bavíme se rusky, protože je to světový jazyk, jinak jsem z Košic.“

Jsou to zážitky a milé příběhy, které píše život. A já dnes děkuji Základní škole v Budišově a paní učitelce Miloslavě Pospíšilové.

Спасибо вам!

Petr Kosina, Castleford

*Léto již přešlo, však já jsem posud žil, bych oplakával
všeho nestálost; jen slzy stálé jsou.*

P. Bysshe Shelley

Čeština stále chudobnější, neobratnější a nelibezná

– odposlouchaná z rádia a televize

řidič zapříčinil nehodu
včera probíhala nehoda
bouře zapříčinila veliké škody
v neděli proběhla ve vesnici pout'
otec byl o mé práci v obraze (germanismus)
vezměte místo (germanismus)
bude probíhat koncert
požár byl proveden úmyslným založením
soud probíhal kvůli atentátníkům
probíhalo hlavní líčení o loupeži na poště
soud bude mít odročení
je na vině
kdo je na vině?
pozdravit staršího je o slušnosti
nabídněte si (koláč)
děti začnou konat docházku do školy
ministr se bude soustředit na ...
ministr se bude zúčastnit schůze
zeptám se vás na otázku

dáme řeč

letos bude probíhat výměna oken
orloj procházel rekonstrukcí
koncert je na počest XY
hudebník bude provádět své skladby
bojovali kvůli své zemi
lékař dával první pomoc
se sněhem začalo krmení pro vysokou zvěř
byl Čech, a vzal si ovšem Němku
hořelo pravděpodobně kvůli pneumatikám
proběhlo odpojení elektrárny
před 650 l. probíhalo založení Karlova mostu
máma, táta
pane Novák

řidič způsobil nehodu
včera se stala nehoda
bouře způsobila veliké škody
v neděli byla ve vesnici pout'
otec o mé práci věděl (byl informován)
posad'te se
bude se konat koncert
požár byl založen úmyslně
konal se soud s atentátníky
konalo se hl. líč. ve věci loupeže na poště
líčení bylo odročeno
je vinen (jménem republiky je na vině?)
kdo to zavínil?
pozdravit staršího je slušnost
vezměte si (poslužte si)
děti začnou chodit do školy
ministr se soustředí na ...
ministr se zúčastní schůze
zeptám se vás na to a to,
položím vám otázku
promluvíme si
letos se budou vyměňovat okna
orloj byl rekonstruován
koncert se koná na počest XY
hudebník bude hrát své skladby
bojovali za svou zemi
lékař poskytoval první pomoc
začalo krmení vysoké zvěře
byl Čech, ale vzal si Němku
požár pravděpodobně vznikl od pneumatik
elektrárna byla odpojena
před 650 l. byl postaven Karlův most
kam odešla maminka a tatínek?
pane Nováku (5. pádem voláme)

Sidonia

ZE SVĚTA

Národní hrdost

Príslušnost k národu je věc mystická, dá se to chápat jako pokrevní bratrství. Pokud se stát o své občany stará, všichni jsou spokojeni a rádi, že bydlí právě zde. Z historie víme,

že v Československu tomu vždycky tak nebylo. Tím myslím dobu nedávnou, zvláště po druhé světové válce. Bohatým se bralo a chudým nedávalo, pak přišla měna a bralo se všem. Z deseti tisíc měli tisícovku a nekoupili ani jídlo, nezaplatili nájem, ani životní náklady. Dlouho v té zemi vládl smutek a kdo měl nohy, raději z ní utekl.

Dnes je všechno jinak, proto ráno, když se vzbudím, dobře se mi vstává. Jsem rád, že jsem se probudil jako Čech, protože vstávat jako Rumun nebo Turek, určitě by se mi vstávalo daleko hůř! Dnešní ráno mohu být hrdý na české pivo, škodovku, Jágra, Nedvěda, demokracii, vlajku a republiku uprostřed Evropy.

Petr Kosina s albem vzpomínek

My Češi jsme národ obklopený horami a přes ně moc do světa nevidíme, o to víc hledíme sami na sebe. Žijeme tím, že máme zlaté české ruce a co Čech to muzikant! Ale zkuste se některého cizince zeptat, jestli zná nějakého Čecha. Už dva roky se toulám Anglií a tak se s vámi podělím o to, jak nás vidí a co vědí lidé tisíce mil od našich hranic.

- Říká mi černoch v práci: „*Jó, Československo, to já znám, tam byl prezident Černěnko!*“ Říkám: „*To ne, ten byl v Rusku.*“ „*No, ale u vás byla ruská armáda a ruský režim, ne?*“ „*No, to byl*“ „*Tak vidíš!*“
- „*Ty jsi z Československa? Tam já to znám, bydlel jsem kousek odtud!*“ *Jo, a kde?*“ „*V Itálii!*“ „*No jasně, to je Budišov, Kojatín, Rakousko a Itálie.*“
- Ptala se mě servírka: „*Vy jste Angličan?*“ „*Ne já jsem Čech.*“ „*A, co to je Čech, to je země?*“ „*Ano, to je země.*“ „*A kde to je?*“ „*Je to vedle Německa.*“ „*Aha, v Evropě, to jste muslimové, že?*“

- Znamý: „Vím, Československo, vy jste se rozdělili na Čechy a Slovinsko.“
- Kamarád z Iráku: „Znám prezidenta Havla, on vzal několik dětí z Iráku na operaci do Prahy, to je dobrý chlap.“
- Kolega z práce: „Ano byl jsem v Praze, to je krásné historické město a jsou tam levný holky a pivo.“
- Kolega Polák: „Ty jsi Čech? Vy jste s těma škodovkama našli všude! Ale ta nová Octavie je opravdu krásná!“ Já na to: „Mně se zase líbil Maluch, měl ho spolužák.“

České pivo mají v Anglii v každé druhé hospodě, stejně tak belgické, polské, holandské a australské. Stejně tak často potkáte škodovky na silnici, jen málokdo ví, odkud pochází, natož aby někdo znal Jana Husa, Jana Ámose Komenského nebo Julia Fučíka.

Petr Kosina, Castleford

Chystáte se do Anglie?

Blíží se léto a jako každý rok se chystají někteří z nás na krátkou brigádu nebo na delší dobu do ciziny. Napsáno a řečeno už bylo mnoho. Chci jen připomenout, v čem se nejčastěji chybuje a co se podceňuje.

V Anglii je na rozdíl od České republiky nelegální brát peníze za zprostředkování zaměstnání, au-pair a jiné s tím spojené úkony (interview, zaregistrování, atd.). Dle britských zákonů musí platit agentuře zaměstnavatel nebo rodina za pracovní sílu!

V žádném případě nepodceňujte finanční stránku. Víze, že „vyrazím s pár librama a začnu dělat, budou už prachy“, je sice pravdivá, ale znám celkem dost lidí, co jim peníze došly ještě dříve, než začali dělat a odjeli domů. Doporučuje se mít 500 – 1000£.

V Anglii je výplata každý týden, obvykle v pátek. Ale pozor! První výplata je za dva týdny, a teprve další již jsou po týdnu. Některé společnosti vyplácí své zaměstnance jednou za čtrnáct dní, takže první výplata je nejdříve za tři týdny. Nejsou výjimkou jednoměsíční výplatní termíny, stejně jako u nás.

Ceny ubytování se pohybují od 40 do 80 £ týdně na osobu. Můžete platit každý týden, většinou se platí na měsíc dopředu. Obvykle je požadována záloha ve stejné výši, která je vratná při vystěhování.

Za zmínku stojí ceny služeb, které budete potřebovat. Doprava z letiště do centra Londýna 8–10 £, metro 1. a 2. zóna 4,50 £/den, 20,10 £/týden. SIM karta bez kreditu 10 £, dá se koupit v krámkách i za 4 £, Minuta hovoru do jiné sítě 0,5 £. Ceny základních potravin, vyjma alkoholu a cigaret, jsou podobné jako v ČR. Internet ve veřejných knihovnách a kurzy angličtiny ve státních školách jsou zdarma.

Pokud chcete co nejdříve pracovat, navštivte pracovní agenturu. Mějte na mysli, že na vás nikdo nečeká a do práce půjdete nejdříve za týden nebo i později. Agentura vás bude posílat na různá pracoviště, kde je potřeba. Je však běžné, že vás někdy potřebovat nebude, takže můžete pracovat jenom dva dny v týdnu bez jiné další náhrady.

Národní minimální mzda je 5,05 £ na hodinu a od 1. října je zvyšuje na 5,35 £. Z této mzdy je 97 £ týdně nezdaňovaných, a co přesáhne tuto částku, daní se dle daňového

kódu. Správně spočítanou výplatu si můžete zkontrolovat na kalkulačce **www.listentotaxman.com**.

K práci ve Velké Británii nepotřebujete žádná povolení ani víza. Jedinou povinností je v době od započetí práce do jednoho měsíce se zaregistrovat na Ministerstvu vnitra (Home Office). Potřebujete dvě fotografie a 70 £ potřebných za úřední výkon. Platí se pouze první registrace, při změně zaměstnavatele se už posílá jenom registrační formulář.

Všechny další informace jsou velice přehledně a podrobně zpracovány na slovenských webových stránkách **www.londyn.sk**.

Tímhle článkem jsem vás nechtěl strašit ani odrazovat, jsou to však věci, které se často podceňují a pak vznikají komplikace spojené se zklamáním. Vy se však už ničeho bát nemusíte, protože odvážnému štěstí přeje!

Šťastnou cestu a Good Luck!

Petr Kosina, Castleford

Čas „chronos“ je lineární čas! objektivní impersonální – ! „kairos“ = lidský čas – čas personálních aktivit a cílů – čas rituálů a náboženských slavností!

Vědomí času „chronos“ je vědomí konečnosti života – smrti – cyklický čas „kairos“ poukazuje k „bezčasovosti“ – únik z možnosti? smrti!

František Mašín

(František Mašín, budišovský rodák, prožil většinu života v daleké Kalifornii. Do Budišova se však stále rád vracel prostřednictvím Budišovského zpravodaje. Nejenom vracel. Zajímal se o dění v obci a jejím okolí, čehož důkazem bylo, snad to již dnes mohou napsat, finanční příspěvní na restaurování dřevěných plastik a varhan budišovského kostela. František Mašín zemřel v Kalifornii 26. dubna 2006 ve věku 89 let.)

Z PŘÍRODY

**Zoologický depozitář Moravského zemského muzea v Budišově u Třebíče –
– ryby II (dokončení)**

Třída: RYBY

Řád: KOHOUTI

Tělo kryto poměrně drsnými šupinami, na hlavě a hlavových kostech trny. Typické jsou mohutně vyvinuté, dlouhé prsní ploutve složené ze 2 částí.

Čeleď: letuchovití

vynikají zajímavou schopností - mohou na krátkou vzdálenost proletět vzduchem. Žijí převážně v teplých mořích.

Letucha evropská, kohout mořský (válce)

Středozemní moře při pobřeží Afriky

Hranatá hlava s četnými trny, postranní čára chybí. Největší dorůstají délky 50 cm. Většinu života tráví v hejnu u dna, pouze při vyrušení „vystřelí“ nad vodní hladinu.

***Čeď:* hranáčovití**

Celkem 28 druhů obývá chladnější mořské vody severní polokoule. Zaoblené tělo je obvykle kryté kostěnými hrbolky.

Hranáč šedý (válce)

rybáři zvaný „mořský vrabec“ dříve „mořský zajíc“ – objevuje se v sítích jak u amerického, tak u evropského pobřeží severního Atlantiku. Od břehů se nikdy příliš nevzdaluje, pobývá i v ústí řek. Z místa na místo se stěhuje hromadně. Nemá vyvinutý plynový měchýř. Hranáč má schopnost se přísavkou (srostlé břišní ploutve) přichytit k podkladu. Vytírá se na mělčinách. Jikry až do vylíhnutí larev podobných pulcům hlídá samec. Maso hranáče není chutné. Získávají se však z něho jikry na přípravu nepravého, černě barveného (poměrně levného) kaviáru.

Řád: OSTNOPLOUTVÍ

Druhově nejrozmanitější řád ryb a zároveň nejpočetnější řád obratlovců vůbec. V současné době žijící druhy jsou převážně mořské a brakické ryby všech oceánů, pouze několik desítek druhů žije ve sladkých vnitrozemských vodách. Tělo kryto ktenoidními šupinami s drsným hřebenitým vnějším okrajem. Mají 2 hřbetní ploutve vyztužené v přední části tvrdými paprsky. Vzduchový měchýř spojen se střevem.

Štítník červený

Čeled': štítníkovití

Žijí na dně tropických a subtropických moří celého světa. Nedosahují velkých rozměrů (do 50 cm). Tělo typicky kryto šupinami nebo jim podobnými destičkami, mohutné prsní ploutve mají 2–3 zvětšené volné paprsky vybavené hmatovými bradavkami - vyhledávání potravy. Žijí v hloubce přes 1000 m v tropických a mírných mořích. Pomocí zvláštního svalstva plynového měchýře dokážou vydávat zřetelné hluboké, tlumené zvuky.

Štítník červený, vlašťovčí (*Delta Dunaje*)

Žije při dně, ale dokáže i dobře plavat ve volné vodě, někdy vyskakuje i nad hladinu. S mladými rybami se setkáme často při pobřeží, především v ústí řek a v jejich okolí. Často uvízne v tažných sítích. Je považován za výbornou rybu (bílé, suché, maso je vyhledávané a ceněné pro kulinářskou úpravu).

Čeled': kanicovití

Především barevně rozmanitá skupina mořských ryb, vzácně sladkovodních. Skřelová kost opatřená většinou třemi trny, hřbetní ploutev vcelku. Hermafrodité – část života ryba žije jako samec, část jako samice.

Kanic písmenkový (*válce*)

Žije v celém Středomoří, Černém moři, ve vých. Atlantiku, v přibřežních mělčinách obvykle do hloubky 30 m na „mořských loukách“ – v okolí skalních masivů zarostlých řasami i mezi chaluhami. Jako většina kaniců je dravý. Živí se drobnými druhy ryb, korýšů a měkkýšů. Tento menší kanic žije samotářsky – revír si hájí vůči ostatním jedincům svého druhu. Je simultánním hermafroditem, má vyvinuté jak samčí, tak samičí pohlavní orgány. V době tření od dubna do září vytírá zároveň zralé jikry a mlíčí, takže je možné samooplození.

Hřbet a boky jsou červeno nebo šedohnědé, u dospělých ryb je na břichu velká modrá nebo fialová skvrna. Příčné pruhy jsou dělené a mohou připomínat i různá písmena.

Čeled': kranasovití

Tvarem těla připomínají makrely, obývají tropická a subtropická moře, mají značný hospodářský význam. Ocasní ploutev široce rozečkaná, řitní a zadní oddíl hřbetní ploutve jsou velmi dlouhé. Postranní čára bývá zdůrazněna šupinami s hřebenitými výrůstky a před řitní ploutví umístěny 2 menší ostny. Starší název těchto ryb je „pompano“.

Kranas obecný, drsný (*válce*)

Setkáme se s ním často na trzích mořských ryb pod názvem „stavrida“. Pohybuje se v hejnech, která stále a čile mění místo. Obratní, rychlí plavci. Vyhledávají volnou vodu s písčitým dnem v hloubce 10–100 m. Plůdek se živí planktonem, větší kusy běžně pronásledují sledě, sardinky a jiné druhy. Hejna se ještě zvětšují před třením. Maso je bílé, poměrně tuhé, avšak levné – prodá se ve velkém množství. Je konzumováno čerstvě, sušené, uzené i konzervované.

Čeled': mořanovití

Mořské ryby objevující se v Atlantickém, Indickém i Tichém oceánu. Známé je kolem 100 druhů, z nichž některé dorůstají až 200 cm a 100 kg. Na hřbetě mají jedinou ploutev vybavenou 10–13 trny. Starší název „ryby pražmovité“.

Mořan obecný (válce)

Velmi hojný druh pobřežních vod. Ryba z boků značně zploštělá, stříbřitá se dvěma výraznými černými svislými pásy (za hlavou a u kořene ocasu). Žije v malých skupinách nad kamenitým, písčitém i řasami porostlým dnem. V každé čelisti 8 lžičkovitých zubů, za nimi 2 řady zubů určených k drcení potravy (červi, drobní korýši). Jikry a larvy se vznášejí v planktonu, malé rybky se přesouvají do pobřežních vod.

Čeď: sapínovití

Ryby mořské, řidčeji brakické, nejčastěji obyvatelé korálových útesů Filipín a Austrálie. Taxonomicky obtížná skupina, neboť se zde objevuje obrovská proměnlivost zejména ve zbarvení mezi mladými a dospělými i mezi jedinci z různých lokalit. O potomstvo se starají samci. Známé je asi 315 druhů.

Sapín síťovaný, černý (válce)

Jediný zástupce této čeledi ve Středozemním moři, jeden z nejhojnějších druhů zde. Žije v hejnech blízko pobřeží, zřídka hlouběji než 25 m. Živí se planktonem a rybím potěrem. Tvar těla je zploštělý, výrazně vykrojená ocasní ploutev připomíná ocas vlaštovky. Zbarvení je u dospělých ryb tmavě hnědé, mladé ryby jsou kobaltově modré. Během rozmnožování provádějí samci „signální skoky“ – rychlá plavba vzhůru a pak se stejnou rychlostí vrací zpět. Ve vrcholovém bodě vydávají zřetelně slyšitelné zvuky - akustické signály určené samicám. Trdlišťem bývá úbočí skály nebo písčité plocha v hloubce 2–15 m. O snůšku pečují samci – jikry ovívají ploutvemi, čistí je, zahánějí vetřelce.

Čeď: pyskounovití

Mají vysouvateľná ústa, čelisti opatřené nápadnými zuby nasměrovanými ven z tlamy. Asi 500 známých druhů je velmi rozmanitých velikostně, tvarově i ve zbarvení. Některé druhy žijí jako „ryby čistící“ a obírají parazity větším rybám, mnohé jsou oblíbenými akvarijními chovanci. Typické je labrifonní plavání = houpavý a klouzavý pohyb pomocí prsních ploutví a změna pohlaví ze samic na samce.

Pyskoun paví (válce)

Největší a asi nejpestřejší pyskoun Středozemního moře s výrazným rypcem. Na těle má obvykle tři podélné hnědavé pruhy a nápadnou černou tečku uprostřed ocasního násadce. Pohlaví se od sebe liší barevně i velikostí, samci bývají větší a obvykle pestřejší. V době páření mají samci velmi výrazné zbarvení: zelenavý nádech těla a modře lemované ploutve s červenými skvrnami. Zbarvení velmi závislé na prostředí - tyto pyskouni jsou schopni částečně přizpůsobovat barvu okolnímu podkladu a také při napadení nebo vyrušení mohou rychle změnit barevný vzor.

Vyskytuje se při skalnatém středomořském pobřeží, ale proniká i do brakických vod. Často ho najdeme v blízkosti mořských luk (porostů tzv. mořské trávy *Posidonia oceanica*), ale též v pobřežních lagunách.

Dravec živící se bezobratlými dna - kraby, garnáty, měkkýši, ježovkami nebo hadicemi. Na drcení pevných schránek kořisti je dobře vybaven mocnými požerákovými zuby. V klidu pomalu plave vlněním zadní části hřbetní ploutve a směr ovlivňuje ploutvemi prsními. Při vyrušení prchá mocnými záběry ocasní ploutve i ploutví prsních.

Jako mnozí jiní pyskouni mění během života pohlaví ze samce na samici (protogynní hermafroditismus). Pohlavní dospělosti dosahuje jako samice ve věku asi 2–3 roky, v té době váží okolo ¾ kg. Samci pak rostou výrazně rychleji. Při velikosti nad 29 cm se již zpravidla jedná o samce. Mohou se dožít značného stáří – nejstarší byl zatím nalezen čtrnáctiletý samec.

Samci si chrání teritorium, kde budují hnízda z řas. V teritoriu mívají větší množství samic. Budování bezpečného hnízdečka a lákání samic na to nejlepší teritorium není jedinou strategií samců pyskouna pavího. Známe i několik jiných způsobů. První typ strategie zvolili samci stavící hnízda z řas, která pečlivě hlídají. Druhou kategorií tvoří mladí, a tedy menší samci, snažící se oplodnit právě snesené jikry, aniž by stavěli hnízdo. Třetím typem jsou samečkové usilující o spáření se samičkami z harému hlavního samce a konečně jsou tzv. piráti, kteří vyhánějí původního vlastníka hnízda, sežerou mu jikry a následně se třou s jednou (nebo několika) z jeho samic.

Pyskoun zelený

Kněžík duhový (válce)

Běžná velikost jedinců je 20 cm, hloubka výskytu 1–60 m. Žije v blízkosti skalnatých oblastí s porosty řas a na „mořských loukách“. Za prsní ploutví mají černou klínovitou skvrnu. První tři paprsky hřbetní ploutve jsou prodloužené, s černou, oranžovou a bílou skvrnkou. Zbarvení je velmi proměnlivé. Jsou to velmi čilé ryby, neustále v pohybu, ale věrné svému stanovišti. Na noc se údery ocasu zahrabávají do písku. Mají velmi bohaté potravní spektrum (plži, mlži, ostnokožci, korýši). Jsou velmi drzí, dokážou sebrat potápěči kořist i zpod ruky. Mladé ryby někdy fungují jako tzv. ryby – čističi.

Pohlavně dospívá po roce, samice se může později přeměnit i na samce. Existují i tzv. primární samci, kteří vypadají jako samice a nevznikli přeměnou ze samic, nýbrž přímo vývojem z plůdku. Samci si hájí své teritorium před mladšími. Oplozené jikry se volně vznášejí, vývoj plůdku trvá při teplotě 22 °C pouze 30–36 hodin. Délka života cca 8 let.

Čeled': nebhledovití

Mořské ryby Atlantského, Indického a Tichého oceánu. Název odvozen od očí postavených navrchu hlavy. Jedový aparát je tvořen skřelovým trnem a ostny na první hřbetní ploutvi. Některé druhy mají na špičce spodní čelisti pohyblivý červovitý přívěsek, kterým lákají kořist ke své tlamě. Známé je 50 druhů, největší dorůstají délky 70 cm.

Nebhled obecný (lucerna)

Žije v mělkých pobřežních vodách, ve dne zahrabán v písku, vyčnívají pouze oči a ústa s pohyblivým se červovitým blanitými výběžkem, jímž láká kořist – garnáty, drobné rybky. Díky lopatovitým prsním ploutvím dovede bleskurychle vyrazit z úkrytu, ale také se zahrabat. Ve 2 malých oválných „kapsičkách“ za očima umístěny elektrické orgány, které slouží k zaměření kořisti i obraně proti útočníkovi. Za prsními ploutvemi umístěny trny s prudkým jedem, který může způsobit bolestné rány.

Čeled': slizounovití

Holé tělo, hlava obvykle tupě zakončená, břišní ploutve posazeny před linií ploutví prsních. Na hřbetě dlouhá ploutev, v čelistech hřebenovité zuby. Dospělci až na výjimky postrádají plynový měchýř. Některé druhy se vyznačují různými typy ochranného zbarvení. Je známo asi 340 druhů. Starší název – slizovci.

Slizoun pruhovaný

Na hlavě upoutají 2 rozvětvené tykadlovité výrůstky. Čelisti opatřeny drobnými zoubky. Jedná se o zvědavé, ale i plaché ryby. Jikry, o které pečuje samec, ukládá samice do skalních štěrbin a pod kameny.

Čeď: hlaváčovití

Ryby na první pohled podobné našim vrankám, mají však značné odlišnosti: chybí postranní čára, břišní ploutve srostlé v přísavný terčík – v mořském příboji se jím přidržují dna. Šupiny často chybějí. Žijí při pobřeží, v ústí řek, nejsou dobrými plavci. Na našem trhu jsou některé druhy k dostání konzervované pod názvem „byčky“.

Hlaváč černý

Baltické moře, západní pobřeží Evropy, Středozemní moře

Žije v hloubce 2–50 m na rostlinami zarostlém dně. Nakladené jikry se výrůstky přichycují dna, samec je do vylíhnutí (vykulení plůdku) hlídá. Živí se drobnými bezobratlými ze dna. Druh není hospodářsky významný, někdy se používá jako návnada při lovu na udici.

Čeď: makrelovití

Velké mořské ryby (3 m, až 800 kg), rychlí plavci s mohutnou svalovinou, hospodářsky velmi významné. Podkožní svalovina silně prokrvena, což umožňuje udržovat tělesnou teplotu až o 10° C vyšší než je teplota vody. Žijí v hejnech, pohybují se rychlostí 30 km/hod, živí se menšími rybami nebo sépiemi. Jsou loveni pro velmi chutné maso, z jater se získává olej s vysokým obsahem vitamínů.

Tuňák obecný

Dravá ryba Atlantického, Indického a Tichého oceánu, pro své chutné maso (červené) ceněna jako hospodářsky významný druh. Patří k největším mořským rybám. Vyhledává teplejší vody, cestuje v nevelké hloubce. Vytírá se na jaře, při pobřeží. Druh dospívá ve 3.–4. roce života při délce 100–120 cm a hmotnosti 16–27 kg. Dožívá se 15 let. Dokáže vyvinout rychlost až přes 100 km/hod. V době tření táhnou hejna z Atlant. oceánu k pobřeží Středozemního moře. Po výtěru podnikají matečné ryby dlouhé tahy za potravou. Ve velkém se tuňáci loví sítěmi. Lov na udici vyžaduje značnou zkušenost, neboť výpady ulovených kusů jsou velmi prudké a rychlé, takže překvapený rybář přeletí přes palubu do vody za tuňákem.

Čeď: mečounovití

Ryby tropických a subtropických oblastí, u dospělců nápadně prodloužená horní čelist do podoby jakéhosi meče. Do čeledi patří 11 druhů dorůstajících délky 6 m.

Mečoun obecný

kosmopolit, nejhojněji se vyskytuje v subtropických vodách Atlantického, Indického a Tichého oceánu, zasahuje k pobřeží JZ Evropy. Tělo dospělých je bez šupin, kryto drsnou kůží. Žije samotářsky ve volné vodě. Hmotnost až 675 kg, plave rychlostí i 100 km/hod. Dravá ryba – vyhlédnutou kořist urputně pronásleduje, sestupuje přitom až do hloubky 500 m, mečem mává do stran, zraněné ryby požírá (ryby, hlavonožci). Meč má při pohybu hydrodynamický význam. Pohlavně dospívá v 5–6 letech (140–170 cm). Maso je velmi ceněné, jemné, vhodné ke grilování.

Mečoun obecný

Řád: PLATÝSI

V dospělosti jim chybí pro ryby běžná dvoustranná souměrnost: mají ploché nesymetrické tělo. Jde o druhotný jev související se způsobem života: mladí jedinci se ve vodě pohybují normálně, postupně se jejich aktivita snižuje, polehávají na dně zahrabáni do podkladu a barevně dobře přizpůsobeni okolí (typický příklad mimetismu). Oko se přesunuje na horní stranu, spodní strana těla ztrácí pigment.

Platýs malý

Čeled': platýsovití

Mořští živočichové, někteří v dolním toku řek ústících do moře. Čeled' má značný hospodářský význam, velmi se loví. Byly podnikány úspěšné pokusy s umělým odchovem platýsů v oddělených mořských zálivech hnojených minerálními fosfáty a nitráty. Výsledky dokazují, že bude možné stavy některých druhů podstatně zvýšit.

Platýs malý

obývá Středozemní, Černé a Azovské moře. Na rozdíl od ostatních příslušníků čeledi táhne poměrně často proti proudu řek vtékajících do moře. Živí se korýši, červy i plůdkem ryb. Dříve platýsi táhli i do našich řek. Po postavení jezů na Labi se výrazně zhoršila čistota vody a tah platýsů ustal. Na trh se dováží čerstvý nebo solený, s oblibou i konzervován (Flounder – v rajsském protlaku).

Čeled': jazykovití

Zahrnuje mořské ryby tropických a subtropických vod. Patří sem 89 druhů s očima vždy umístěnými na pravé straně těla.

Jazyk mořský (válce)

hlavním předmětem lovu holandských rybářů. Měří až 50 cm, váží 3 kg. Velmi pevná kůže kryta drobnými šupinami chrání dokonale před vnějším prostředím, takže maso nepodléhá tak snadno zkáze jako maso jiných ryb a ulovené kusy mohou být proto dopravovány i na vzdálenější trhy.

Druh se zdržuje v bahnitých nánosech v ústí řek, kde nachází dostatek potravy (měkkýšů).

Jazyk žlutý

Řád: ČTVERZUBCI

Žijí většinou ve slané vodě tropických a subtropických moří, jen někteří se usadili ve vodách sladkých (JV Asie, Nil). Tělo je poměrně krátké, některé druhy mají plynový měchýř, jiným chybí. Mají schopnost rychle se vynořit k hladině nebo naopak se potopit ke dnu. Pomáhá jim v tom vychlípenina střeva, do níž buď načerpávají vzduch nebo ji naplní vodou a tím také podstatně zvětšují svůj objem. Tato schopnost má především obranný význam.

Z čeledi je v akváriu nejčastěji chován čtverzubec říční (*Tetraodon fluviatilis*). Dále sem patří i havýšovité (*Ostracionidae*), jejichž tělo je uzavřeno do krunýře ze šestibokých destiček, nafukovací vak chybí.

Čeled': ježkovití

Tělo kryté ostny jako suchozemského ježka mohou zvětšit až do kulovitého tvaru. K napřímení ostnů mohou vést podněty nervové soustavy.

Ježik obecný

kosmopolit – obývá teplé vody Atlantickém, Indickém a Tichého oceánu

Tělo je kryto trny, v klidu přiloženými k tělu. V případě nebezpečí naplní ryba vakovitý výběžek střeva vodou nebo vzduchem. Tělo se tak změní v kulovitý útvar s naježenými ostny a klesá buď ke dnu nebo stoupá k hladině. Vystavený exemplář zakoupen jako suvenýr na Kubě.

Ježik malý

Čeleď: zploštělčovití

Zástupci mají shora výrazně zploštělou hlavu (odtud název), obývají indo-pacifickou oblast, kde žijí v hloubkách 10–300 m. Dosahují délky těla kolem 1 m.

Ploskohlavec (skříň č. 159)

tropická a subtropická oblast Indického a Tichého oceánu

Délka 30–60 cm, max. 1 m. Charakteristická prodloužená, shora zploštělá hlava (= název ve všech jazycích). Žije v pobřežních vodách, pluje do zátok, zálivů, lagun, zaznamenán i v ústích řek. Aktivní ve dne, často se zahrabává do písku nebo bahna, pouze hlava vyčnívá. Nemá hospodářský význam, vyskytuje se řídce. Maso ceněné. Těžko se loví, klade silný odpor a je proto pokládán za cennou sportovní trofej.

Fotografie Jana Pavlíčková

Text Helena Sutorová

Zahradníkův rok

V dnešním povídání o zeleni si řekneme o dnes velmi populární skupině oblíbených dřevin, kterou jsou okrasné jabloně.

Při současné velikosti stavebních parcel musíme pro zahrady vybírat takové dřeviny, které by se po čase nestaly břemenem pro majitele i sousedy a jejichž estetické působení se protáhne na delší časové období. Výběr by se neměl omezovat pouze na pestrolisté nebo stálezelené druhy a kultivary, které jsou po celou vegetaci víceméně stejné. Přebytek pestrolistých dřevin působí v kombinaci s dalšími barvami rušivě. Barevné skvrny by měly být pomíjivé a měly by se vázat na určité časové období také proto, abychom se měli na co těšit.

Máme obrovský výběr kvetoucích keřů i stromů střední velikosti, které jsou k tomuto účelu vhodné. Některé z nich jsou kromě květů zajímavé i v době plodů. Mezi tyto mnohotvárné dřeviny patří i rod *Malus* – jabloň. Máme na mysli samozřejmě jabloně okrasné, s plody drobnými, většinou nejedlými, které se pěstují pro okrasu.

Vzájemným křížením původních druhů a několikanásobným dalším křížením kříženců vzniklo nepřehledné množství kultivarů. Jednotlivé druhy a kultivary se od sebe liší mnoha znaky, jako například: rychlostí růstu a tvarem koruny, barvou listů i květů, velikostí, tvarem, barvou a vytrvalostí plodů i odolností vůči chorobám. Podle způsobu pěstování rostou jako keře nebo malé až středně vysoké stromy. Tvar koruny je různorodý - od úzce vejčité, trychtýřovité nebo kulovité po převislou. Listy jabloní jsou většinou celokrajné, výjimečně laločnaté. Mnoho kultivarů raší červeně, tuto barvu většinou v průběhu vegetace ztrácí. Podzimní zbarvení listů je většinou nevýrazné, jen výjimečně intenzivně žluté, oranžové nebo červené.

Jabloně kvetou koncem dubna a počátkem května. Po estetické stránce jsou srovnatelné s okrasnými třešněmi. Květy jsou jednoduché i poloplné, od bílé po všechny odstíny růžové, červené nebo purpurově vínové. Téměř všechny se vyznačují intenzivní vůní. Zajímavé jsou opět na podzim, kdy se vybarvují jejich plody. Ty se liší velikostí, barvou, tvarem i vytrvalostí. U některých kultivarů setrvávají na stromě dlouho do zimy (a slouží jako potrava ptákům), jiné opadají brzy po dozrání. Trvanlivost a zimní vybarvení plodů je do značné míry ovlivněno příchodem mrazů. Silné mrazy většinou způsobí zhnědnutí plodů, které sice neopadají, ale ztratí estetickou hodnotu. Nevýhodou některých kultivarů je výrazně střídavá plodnost.

Okrasné jabloně trpí podobnými škůdci a chorobami jako jabloně ovocné. Největším problémem bývá rez jabloňová, která ničí plody i listy. Poškození je závislé na kultivaru a na průběhu počasí. Proto se šlechtění zaměřuje na odolnost proti houbovým chorobám.

Botanické druhy jabloní se množí semenem. Kultivary se roubojí nebo očkují u země na semenáče nebo typově podnože, podobně jako ovocné jabloně.

Jabloně jsou poměrně dlouhověké dřeviny, milují světlá slunečná místa nebo jen velmi mírný polostín. Na půdu jsou nenáročné, daří se jim v každé dobré, propustné a přiměřeně vlhké půdě. Letní přísušky snášejí bez problémů. U nás většinou nejsou poškozovány mrazy. Na rozdíl od ovocných kultivarů nepotřebují průklest, pouze u starších jedinců můžeme opatrně prořezat. Stromky musíme po výsadbě vyvázat ke

kůlům, a pokud nejsou v oplocené zahradě, v prvních letech chránit kmínek proti okusu zvěří.

Jejich použití je velmi mnohostranné. Jsou pěkné v rodinných zahrádkách i v krajinářských a městských parcích. V rodinných zahradách mají téměř neomezené použití – jako solitéra v předzahradce nebo v trávnickové ploše zahrady, ve skupině s podsadbou kvetoucích (azalky, mochny, tavelníky) nebo stálezelených keřů (jalovec, tis) a trvalek (hosty, denivky, kakosty, pivoňky). Tvoří přechod mezi užitkovou a okrasnou částí zahrady.

Vybrané kultivary okrasných druhů jabloní se kterými se setkáváme nejčastěji: Golden Hornet, Royalty, Red Sentinel, Fontána, Red Jade, Profusion.

Máte doma nějakou okrasnou jabloň ?

Molnárovi

SPORT

Jako na houpačce

S loňským postupem budišovských fotbalistů do I. B třídy vyvstaly i mnohých fotbalových příznivců obavy, zdali se ve vyšší soutěži udržíme.

Podzimní část ročníku 2005/2006 překvapila snad všechny. Kromě dvou proher a tří remíz samá vítězství, která nás vynesla až na třetí místo tabulky. Počáteční nejistotu vystřídala euforie z možného postupu ještě výš.

Budišovští fotbalisté po vítězství nad Kojeticemi 3:2

Stojící zleva: Zdeněk Raus – trenér, Ondřej Syrový, Jan Dvořák, David Kašpar, Milan Koš, Roman Vašíček, Zdeněk Carda, Tomáš Svoboda, Lukáš Chalupa,

Vlastimil Dítě – vedoucí mužstva a Miloš Vávra – masér

Klečící zleva: Pavel Dostál, Richard Ležák, Karel Věžník – asistent trenéra, Petr Tesař, Zdeněk Raus, Antonín Langr, Miroslav Mejzlík, Luděk Carda, Ladislav Večeřa a Pavel Dítě

Přišlo jaro a karta se obrátila. Přišly porážky a ani čtyři vítězství nezabránilly sestupu mužstva na páté místo a najednou bylo mezi diváky slyšet – ještě, že máme z podzimu nahráno.

Současné umístění našich fotbalistů, dvě kola před koncem soutěže, lze jednoznačně považovat za úspěch, jehož důkazem je množství diváků na domácích zápasech (kolem 150), kteří fotbalem žijí a pro které se nedělní odpoledne stala fotbalovým svátkem.

Touto cestou budišovským fotbalistům a celému realizačnímu týmu v čele s trenérem děkujeme.

Atletická olympiáda

Myšlenka olympijského hnutí inspirovala v úterý 6. 6. 2006 organizátory z budišovské školy k uskutečnění třetího ročníku atletické olympiády na místním fotbalovém hřišti a v zámeckém parku.

ZŠ Budišov připravila pro své žáky 2. stupně a žáky sousedních škol z Vladislavi, Tasova a Rudíkova sportovní klání, a to hned v šesti disciplínách. Soutěžilo se v běhu na 60 m, běhu na 800 m (mladší děvčata 600 m), skoku do dálky, hodu míčkem a vrhu koulí.

Pomyslnou třešničkou na dortu byla štafeta 4×200 m, kterou si mladší i starší žákyně a žáci zaběhli v zámeckém parku. Tato disciplína byla nejsledovanější, a proto ohromné povzbuzování a jásot provázelo všechny běžce až k cíli.

Usměvavé tváře zúčastněných byly velkou odměnou pro ty, kteří se na organizaci celé této akce podíleli. Všem patří dík. A nutno ještě podotknout, že i počasí bylo shovívavé a právě tento den všechny přítomné uchránilo před větrem a deštěm. Zbývá snad už jen dodat - Sláva vítězům a čest poraženým.

Milan Procházka

POČASÍ

Přehled srážek v měsících

březen	60,9 mm
duben	75,6 mm
květen	94,9 mm

DOPLNĚNÍ A OPRAVY

Doplnění

Vojenské odvody (nejstarší fotografie) ročník 1906 odvody kolem roku 1926
 Prostřední řada, třetí zleva Eduard Nováček, bratr paní Anny Karasové, která údaj doplnila.

Oprava

V minulém čísle Budišovského zpravodaje č. 1/2006, přesněji v jeho příloze Kříže v budišovském okolí, došlo k nemilé chybě. Na str. VII je uveden Machátův kříž, s poznámkou, že kdysi býval spodek kříže kamenný a vršek litinový, posvěcený 2. října 1881 – není tomu tak. Jak k tomu došlo. Ve farní kronice byl uveden Machátův kříž postavený u cesty z Budišova do Doubravy. Jiný Machátův kříž tam uveden nebyl, čímž jsem se nechal zmást.

Cesta z Budišova do Doubravy, to byla cesta, která již dnes neexistuje. Její začátek byl pod kostelem, vedla kolem Machátova kříže (kříž na titulní straně přílohy uváděný jako kříž V kopcích) a pokračovala do Doubravy (dnes je cesta do Doubravy při silnici vedoucí z Budišova do Kojatína). V kronice druhý Machátův kříž, stojící u již zmíněné silnice na Kojatín není uveden z jednoho prostého důvodu, byl postaven až v roce 1938, takže se nacházel mimo soupis křížů ve farní kronice konce 19. a začátku 20. stol.

Takže oprava:

Kříž na titulní straně přílohy stojící opravdu V kopcích je kříž Machátův (č.p. 37). Jeho spodek je kamenný a vršek litinový. Na připevněné tabulce býval nápis:

Ke cti a chvále Boží
postavili manželé
Václav a Josefa
Machátovi
z Budišova
roku 1881

Kříž byl posvěcen 2. října 1881

Kříž stojící pod vysokým el. vedením, při cestě na Kojatín, je rovněž Machátův, ale z č.p. 23. Je celokamenný s nápisy:

TOLIK KRISTUS
PRO TEBE
CO TY
PRO KRISTA

A ve spodní části:
KE CTI A CHVÁLE BOŽÍ
ZA BOŽÍ OCHRANU
VĚNOVALI MANŽELÉ
VINCENC A JOSEFA
MACHÁTOVI L. P. 1938

Karel Pavlíček

OCENĚOVÁNÍ

Vypracování posudku v ceně zjištěné pro koupi, darování a dědictví.

Vypracování posudku v ceně obvyklé pro hypotéky a stavební spořitelny.

Oceňování majetku pro veškeré účely.

Ing. Josef Bradáč, mobil: 777 734 540
Ing. Oldřich Klapal, mobil: 777 734 530

NEMO Consult® S.R.O.

znalecký ústav

Novosady 102/93

594 01 Velké Meziříčí

www.nemoconsult.cz

nemoconsult@nemoconsult.cz

REALITNÍ KANCELÁŘ

Novosady 102/93

594 01 Velké Meziříčí

Zprostředkování prodeje a koupě nemovitosti.

Zajištění kupních a darovacích smluv.

Pro klienty RK znalecké posudky zdarma.

tel.: 566 523 869, mobil: 777 734 540

mobil: 723 018 488, 777 734 530

OBSAH

Z OBECNÍHO ÚŘADU	1
Usnesení z jednání zastupitelstva Obce Budišov ze dne 4. 5. 2006	1
Cestovní doklady nově	2
Přezkoumání hospodaření obce za rok 2005	2
Koncept územního plánu obce	2
Voda pro hřbitov	3
ZPRÁVY	3
Na kříž s ním	3
Pašije z Popelky Nazaretské	4
Povodeň v Budišově	5
Skořápkovník	6
Brigáda na hřišti	7
Zmoklé čarodějnice	8
Budišovská hasičská zbrojnice	9
NaBuKo 2006	10
Vernisáž kreseb: inspirace arabskými zeměmi	12
Den muzeí	15
Setkání chrámových sborů v Třebíči	16
Cesta do pohádky	17
Úložiště – situace k 1. 6. 2006	19
Volby v Budišově	20
Stavba dětského hřiště zahájena	22
Z HISTORIE	23
Ročník 1921 – I. třída 1927–28	23
Sekyra je za dva zlatý a topůrko za tolar...	24
Cihelny v Tasově a Trnavě	26
Z BUDIŠOVA A OKOLÍ	28
Dům s pečovatelskou službou	28
„Chudobinec“ v novém	29
Co se děje v mateřské škole	31
Takové to „čtení mezi řádky“	32
Ještě o zvonech	34
Letní vanutí	35
Jak jsem málem prožila anekdotu aneb Raději to nezkoušejte	36
Z Deníku	38
Budišovská sala terrena	42
Z vernisáže výstavy Ing. arch. Josefa Hyzlera	51
Pozdrav do ZŠ Budišov	52
Čeština stále chudobnější, neobratnější a nelíbezná	53
ZE SVĚTA	53
Národní hrdost	53
Chystáte se do Anglie?	55
Čas	56
Z PŘÍRODY	56

Zoologický depozitář Moravského zemského muzea v Budišově u Třebíče	56
Zahradníkův rok	65
SPORT	66
Jako na houpačce	66
Atletická olympiáda	67
POČASÍ	68
Přehled srážek v měsících	68
DOPLNĚNÍ A OPRAVY	68
Doplnění	68
Oprava	69

PŘÍLOHA 2/2006: MISÁL